

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIEUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtynėla. Leidžia
LIEUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 42. Philadelphia, Pa., 21 d. Spalio (October), 1910 m. Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

ĮVAIRŲS STRAIPSNIAI.		
<i>J.B.S.</i>	Krinta lyg rudens lapai.....	505
**	Prasikaltimai ir Prasikaltėliai.....	506
<i>Smelstorius</i>	Kaip aš patekau kalėjiman ir ką jame mačiau.....	507
BELETRISTIKA ir POEZIJA.		
<i>Barabošius</i>	Mirties Valstijoj.....	508
**	Geras uždardis.....	510
<i>J.B.S.</i>	Yrkimės drašiai.....	511
<i>Špokas</i>	Iš soc sostpilės Milwaukės.....	511
	Kronika iš darbinikiško judėjimo.....	512
	Persergėjimas.....	512
	Pranešimas LSS. kuopoms.....	513
KORESPONDENCIJOS..... 513		
SAJUNGOS REIKALAI..... 514		

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America
J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINUTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietė	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months50	Trims mėnesiams50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.

Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltine, prisilnčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET.", ar "LAISVAJĄ MINTĮ" per išiaus metus; telpat gaus dovaną garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", versta iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmokai angliską KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisilnč 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuviai, kaip ir sveitimačiai turėtų gramatiką, išmokyti angliską kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
THE JUNGLE „Raštą“ dar galima gauti, prisilnčiant VIENĄ DOLERĮ.

John N. Landberg.
Lietuviškas ir Amerikoniškas
ADVOKATAS.

Veda kriminališkas ir civiliškas provas, išdirba da-
viernastis, apdraudžia nuo ugnies ir atsitikimų. Kolektuo-
ja randas ir skolas. Kalba visokioms kalboms.

620, Drexel Bldg, 5-th ir Chestnut, St.
Philadelphia, Pa.

Gyvenimas:-- 1538 N. 7-th St.
Galima matyti namie— vakare, nuo 7 iki 10 val.
Sąnarys anglų Soc. Partijos ir korespondentas Soc. laikraščiui.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. iš-
leidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K.Kautsky. Iš vokiečių kalbos
vertė P.Kovas. Pusi. 55, prekė 20c

Ši knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grtelėj, ir
kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtina
minėtą knygelę nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokius raštus
skaitydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializ-
mo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit „Kovos“ Adm.
20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėme ir 6-tą No. „Visuomenės“.
Prekė 25c. Kartu NN. 1-2 3-4-5 ir -6as, tik už 1.00. Kurie norite
tą naują pirmievišką laikraštį skaityti, prisiųskit krasos ženkleliais
užmokestį „Kovos“ Administracijai, o tuoj bus prisiųsta.

Podraug pranešu, jog *Visuomenės* pakoliaik nevisi numeriai iš-
siparduoda, todėl da galite gauti nuo 1-mo nr. Jeigu draugai taip
mažai reikalauja ir ant toliaus, tad būsiu priverstas „Visuomenės“
išleistuvei pranešt, idant daugiau nesiuntinėtų, nes nenoriu, idant
S-ga per daug išiskolytų „V-s“ leidėjams. Jeigu draugai norite tą
pirmievišką laikraštį paremti, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo
platinimu.

Adresuokite sekančiai:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis,
talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo
šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mok-
slų ir t.p., kaip lygiai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyve-
nemo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir ši
apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų
duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų— už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: **„LAISVOJI MINTIS“ 1401 N. Main ave., SCRANTON, Pa.**

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gim-
imo momentą: sukylimą liaudies prieš caris-
ką valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilnčimu 20c., daugiau imantiems ant
karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe
darbininkų kleos revoliucijoniškas mintis.

Norintieje turėt ši paveikslą kreipkitės į **„Kovos“ Administraciją.**

«KOVOS» Agentai.

J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill

FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill

J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.

J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa

J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.

SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.

P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.

V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.

F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.

J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.

K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.

J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Exeter, N. H

A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash

A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.

J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

M. K. ŽVINGILAS.
keliaujantis agentas
R. F. D. Simsbur Conn

ONA PETRAUSKIUTĖ,
keliaujantis agentas:
1020 Butler St. Easton, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.

P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,

J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.

J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St. New Haven, Conn.

Reikalaujame agentų platinimui «Kovos» ir socialistiškų raštų. Kreipkitės «Kovos» administracijon.

Gerl dantys yra neatbutinal reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentista

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkys tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
Nedėliomis 9 iki vak.

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.

Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.

Aritmetika mokinimuisi rorkundų su pav. (apdaryta).... 35c.

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis

Box 62 New York City

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir Užlankymui PLAUKU.

Ar norite užlankyti plaukus ant galvos? Slenka plaukai? Galva plika? ant veido yra papuškai?

norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Pleiškenų tai yra ženklai, kad galva pasiliks plika už kelių mėnesių jeigu nesigydysi. Jeigu norite galite atsisukti per laiška, o bus išsiųsta Dykai visi aprašymai nuo ko plaukai slenka ir pleiškenų atsiradimas, gyduoles nesulūčiame panevalli ir C.O.D. nebijokite parašyti laiška, nes už rodą nekaustuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautyčių. Rašyk pas:

Dra. Brundza Co. Brdway & S. 8th st. Brooklyn, N. Y.

Thomas I. Morgan

ADVOKATAS—SOCIJALISTAS
(Kandidatas ant pavieto teledario)

Veda kriminališkas ir civiliškas bylas; parūpina patentus, peržiūri savaečių popieras, abstraktus, deed's ir tt. Žinomas lietuviškai visuomenel kaipo sąžiniškas ir geras advokatas.

79 Dearborn str.,
Unity Bldg. 328-330

1613 S. Halsted str.,
:: :: :: :: Chicago, ILL.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPULSED"

Su vienu buteliu Pain Expelerio

Galit askausmu giltino praginti. Šiems vaistams dėl suteptimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenčiai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t.

Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.

Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO,
Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS:

nereikia ilgiau sirgti ir vargytis ligoms, nes aš Jus išgydysiu; todėl, kad aš per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriausia gydo sergančio žmogaus kuma, per tai su geriausia pasekme New Yorke išgydžiau daugia žmonių, negu koks kitas daktaras teip pat plačioje pasaulėje. Aš išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neišgydomas;--- per ką turin daugybės padėkavonių ir už moksliškus darbus už tai, kad aš pramaniau jog:

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

P a s a r g a : aš nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, --- bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir sergantį, kurį apsiimu tai ir išgydau.

SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydymą mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikatos nusilpnėjimo, ką gavau tą liga per saužagiavimą.

M. ANDRUŠENKAS.

Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910.

Aš žemiu pasirašęs, širdingai dėkavaju Dr. Ferd. Hartmanni, už išgydymą nuo l gos, kuri kankino mane per 3 metus, skandėjimas viduriuose, pagedusų nervų ir kraujo; kas labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas patalkė, greitai ir pamatiškai išgydyti, tad pripažystų, kad esi geras daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės FR. LEVAČEKS,
544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darodumu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, aš duosiu rodą ir

IŠGYDYSIU:

Sk audėjimą šnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, snkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumą, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų lig . Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsiimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra naujausio išradimo o apturėsi sveikatą. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann,

218 East 14-th St. New York, N. Y.
Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

«KOVOS» administracija knygu katalogus išsiunčia dovanai. Reikalaukite.

KRINTA LYG RUDENS LAPAI.

REVOLIUCIJOS viesula, pereidama per Europą sukrečia monarchijas ir jų sostai lyg rudens viesulų krečiami la pai dreba ir krinta.

Valdomųjų kantrybė, varoma valdonų saivališkumo ir tyranijos, prieina prie krašto savo ribų, artinasi laikas žmonijos išsiliuosavimo iš po dievų nusiūstos valdonų tyranijos, artinasi laikas galutinio griuvimo despotizmo ir saivalės sostų.

Prasidedant nuo Serbijos revoliucija perėjo per visą eilę monarchijų, panaikindama valdonų absoliutizmą, darant žingsnius prie laisvės ir žmonių savyvaldos. Griuvo despotiškas sostas Turkijos sultonų, griuvo Persijos šachu, vos laikinai užsiliko ant savo griuvančių pamatų Rusijos carų sostas. Revoliucijos banga sukūrė Austrijos sutrunėjusį sostą, paliečia ir Apaštališkąjį, grėšia ir Vokietijos. Jų vieno užsisvyravimas sudrebina ir kitą, kas liūdi ja, jog jų visų griuvimas artinasi.

Kokią įtekme pastaroji revoliucija Portugalijoje turėsianti į tolimesnį valdomųjų judėjimą, išsyk dar perspėti negalima, tečiaus nėra abejonės, kad pasekmės jos valdomiesiems neša naujus žingsnius prie laisvės.

Revoliucijos Portugalijoje galima buvo laukti, ir tie, kurie žiūrint mato draugijinius santikius, visai nesistebi jos kilimu, kaip lygiai nebus stebėtini apsiereiškimu didelė revoliucija Vokietijoje. Ar Portugalijos revoliucijos įtekme bus toli siekiančia ir ar ji pri skubį užsidedimą laukiamos revoliucijos Vokietijoje, artima ateities parodys, ypač kad dar permaža tikrų žinių turime apie svarbų Portugalijos revoliucijos. Revoliucija, rodosi, tikrai sugriovė Portugalijos monarchiją ir leido įsikurti Republikai. Kadangi ta revoliucija yra apėmusi vidurines sferas arba kitaip sakant buržuaziją, sykiu ir kariumenę, rodosi, kontrrevoliucija čia negalėsianti iškilti, negut kad užsienio valdonai, užstodami už savo pavarytąjį nuo sosto sėbrą, karalių Manuelių, atsiųstų savo armijas skerstų portugalus. Tečiaus tas abejotina, nes, kiekvienos valstybės šian dien valdonas dreba ant savo sosto ir pasiuntimas kariuomenes pavergti portugalus galėtų sukelti valdomuosius visam civilizuo tam pasaulyje prieš savo tyronus. Tos aplinkybės, kad socialistiš koji tarptautinė proletarija irgi turi savo įtekme žmonijos judėjime; kad valdomosios minios visur reikalauja laisvės ir patogesnių gyvenimo sąlygų, kad tautų patriotizmas neįstengia jau palaikyti tautinio neapsikentimo; kad supratimas, jog vienos tautos išsiliuosavimas reikalingas yra kitai tautai; kad ganja valdonų, valdančių visą žmoniją, tur eiti šalin, — tos aplinkybės neleis valstybėms padaryti koalicijos, kad sugrąžinti karaliui Manueliui monarchišką sostą.

Paryžinis dienraštis «Sicde» reikalauja iš savo valdžios, kad ta kuoveikiausiai naują Republiką pripažintų valstybe ir tuo sulai kytų kitas valstybes nuo ginklinės intervencijos. Diplomatai visų valstybių teiraujasi ir svarsto atsitikimus, kurie, beabejo, padarys įspudį ant tarptautinės valstybių politikos. Padarė ji didelį įspudį visam civilizuo tam pasaulyje, sužadino valdomųjų energiją; Ispanijos liaudis nerimauja, verždamasi pasekti portugalus. Nemažesni įspudį padarė ji ir ant reakcijinių klodų. Faktas, kad naujoji Republika priėmė spalvą gana radikališką ir laisvamanišką ir ėmėsi tuojaus prie išnaikinimo vienuolynų ir atskirimo bažnyčios nuo valstybės reikalų, ir naujos valdžios programa ištikrųjų nema loniai reakcionieriams skambą, kadangi valdomasias minias sunku yra apsaugoti nuo patirimo kur, kas ir kaip žmonių naudai likosi išgauta. O tas nemažai bangina viešpatuojančius ant pavergtųjų minių.

Libiausiai nuogandauja katalikiškosios bažnyčios juodoji armija sykiu su savo ignorantu vadovu Pijum X-noju, kuris išgirdęs

apie Portugalijos revoliucionierių pergalę pats ir savo armijai įsakė melsti dievus išganyti monarchiją nuo viešpatavimo «šėtono». Žino jie, kad viešpataujant tyronams—despotams saivališkai galima su anais susitarti, sumegsti intrigų ir reakcijos tinklus ir laikyti tuose tinkluose valdomasias minias, iš kurių triuso vaisių tveria sau dangų ant žemės.

Vatikanas praradęs savo įtekme Francūzijoje, Ispanijoje ir dabar Portugalijoje neberekalo nuogandauja, nes mato, kad galų gale ranka teisingystės pasieks ir ji ir pareikalaus atskaitos už kruvinus darbus ir už kruvinių darbų gaminimus.

Kokius įspudžius padarė ant kunigijos Portugalijos nuotikiai, liūdi ja laikraščių pranešimai apie kunigijos pamokslus. «Record Herald» dienraštis apskelbė kardinolo Logue pamokslą, kurį sakė Šv. Petriko vienuolynė New Yorke, o tas pamokslas tojo katalikų bažnyčios kunigaikščio kuogeriausiai sucharakterizuoja kunigijos baimę. Sako: «Nuotikiai Ispanijoje ir Portugalijoje yra pradžia visuotino atsimetimo nuo katalikų bažnyčios, kas tur užsibaigti viešpatavimu antikristo. Gyvename amžiuje šėtono ir amžiuje materijalizmo.... Vienu iš pirmutinių darbų, kuriuos atliko padarusieji pervartą žmonės, — tai užpuolimas ant šventos bažnyčios, išvayrmas vienuolių ir miniškų, tarnų ir tarnaičių dievo....

«...Tas judėjimas yra netikėlių judėjimu».

Ponas kardinolas pasakė teisybę bent tame, kad nuotikiai, kurie atsitiko yra «pradžia visuotino atsimetimo nuo katalikų bažnyčios». Gali tas būti, ir kunigijai, kaipo tranams, tas atvaizdina nelabai malonų paveikslą. Tečiaus lai nesibaimina viešpatavimo antikristo, nes jis jau nuo gana seniai viešpatauja, o kur — tai seniai parodė Victoras Hugo....

Tečiaus ne tame dalykas, vien tame, kad tyronai ir skriaudėjai dreba, matant žmonių judėjimą, matant, kad ilgai vergiamas užmigdintas milžinas nubunda.

Portugalijos revoliucija nėra liaudies minių revoliucija, vienok ir ji daro žingsnį priekyn prie išsiliuosavimo iš po dvasiškosios ir monarkų «dievo leistos valdžios». Nanja Portugalijos valdžia iššluodama iš šalies monarchizmo sąšlavas, iššlavė sykiu taipgi tūkstančius minyčių ir miniškų, panaikino paraplijinę temdinimo sistemą ir uždarė vienuolynus.

Rods, naujoji Republika, atsiradusi ant griuvusių monarchijos ir senosios tvarkos, nesuteikia liaudžiai tikrosios laisvės, nes laisvė tos naujos republikos bus taip pat, kaip ir kiekvienos republikos iliuzorinė. Portugalijos proletarijatas neorganizuotas ir santikiai dar nepribrendę taip, kad galima būtų statyti kaipo sprendžiantį faktorių, tečiaus ekonominis išsivystymas prirengs dirvą, ant kurios subręs nauja revoliucija, *Proletarijato Revoliucija*. Portugalijos proletarijatu pilną laisvę neša tik Socijališkoji Revoliucija, o ši buržuazijinė revoliucija padarė tik žingsnį priekyn linkui laukiamos ateities revoliucijos, kurią perves proletarijatas, naikindamas netik absoliutizmo, plutokratijos arba kapitalo, bet visoki klesinį viešpatavimą, kas žmoniją neleidžia prieiti prie tikros laisvės.

O ta laukiamoji Socijališka Revoliucija artinasi, tą rodo mums žmonijos judėjimas ir mes privalome prie jos rengties, nes ji palies ne vieną kokį—nors kraštą, ne vieną valstybę, bet visą civilizuo tą pasaulį ir ant šiandieninės netikusios surėdymo tvarkos griuvusių pastatys naują žmonijos surėdymą: tarptautinės meilės, lygybės ir laisvės!

J.B.S.

Žmogžudį, nežiūrėdami į aplinkybes, padarusias jį tuomi gi, paprastai visi stačiai pasmerkiame; bet žudytojui, kuris morališkai kitą nužudo, tuo pat laiku delnais plojame.

Intrigos skriaudžiamam palieka viltį, kad teisybė eikštėn tur išieiti; bet to išėjimo paniekintamjam labai sunku laukti.

an

IKIEMS VY-
SAKYDAMS:

argytis hgoma,
kad aš per 20
nokslių ir gydo-
geriausia gydo
per tai su geriau-
gydžiau dangian
daktaras tel-
išgydžiau tokias
istengė pagalbėti
pažinę už neįgy-
gybes padėkavo-
čius už tai, kad

GYVASTIES.

os ir negali
isokių ligų
ytos prie kiek-
šgydžiau ir tuos,

kito daktaro vardn,
3 DAKTARAS RE-

šo:

pasakytal dėkingas,
olimo ant sveikatos
giavima.

ont, Cal.

esniu darody-
ut.

uo arba broliu, jei
parašyk apie liga

ir nedirblmą vidurių
pavimo, slogų ir nušip-
jaunystės klaidų, įgan-
čių užsikrečiamų slaptų
baltųjų tekėjimo, gum-
šjo, aš kad apsimu, lai
Geriau, kad iš kuro
Rašyk kaip mokli ir kaip
d reikės pritaikyti g-
sveikatą. Aprašant lip,
p:

ann,

r York, N. Y.

ioms nuo 10 iki 1 po

ja knygu kata-
leikalaukite.

Clarence S. Darrow.

Prasikaltimai ir Prasikalteliai

Kalba laikyta kaliniams Chicagos kalėjime.
Iš anglų kalbos vertė **

(Tąsa.)

Aš nemanau, kad visi jūsų tą darytų, bet manau, kad kai kurie tą padarytų. Jūs galite nieko priešai mane neturėti, bet tai jūsų užsiėmimas (profesija), bent keletą jūsų. Kiti gi, jeigu mano duris bus atrakintos, galėtumėt įeiti, jeigu matytumėt ką-nors, ko jums reikėtų, — ir tai ne iš piktybės link manęs, bet kadangi tokis jūsų amatas. Nėra abejonės, kad šiame kalėjime randasi gerokas žmonių skaitlius, kurie mano kišenių apkraustytų. O vis gi aš žinau ir tą, kad kaip greit aš iš čia išėsiu, beveik kiekvienas kraustys mano kišenių. Gali būti, kad kai kurie jūsų užpuls žmogų ant gatvės ir apiplės jį, jeigu pasitaisy, kad jūs neturėsite nieko kito veikti, o jums reikės pinigų; bet kada aš noriu turėti šviesos savo namuose, ar raštinėje, žiburių kompanija apiplėšia mane. Ji paima nuo manęs dolerį už dalyką, kuris kainuoja dvidešimts penki centai, o vienok jie yra geri žmonės; jie yra visuomenės šulai ir palaiko bažnyčias ir jie yra guodojami.

Kada aš važiuoju tramvajum gatvėmis, mane apiplėšia — aš užmoku penktuką už važiavimą, kuris vertas du centų ir pusę, ir tai tik todėl, kad žmonių būris papirko miesto tarybą ir įstatymdavystę, kad mes visi kiti turėtume jiems donį mokėti.

Jeigu aš nenorėsiu pakliūti į žiburių trusto letenas ir geriau vėlysiu žibinti kerosiną vietoje sauso gazo, tada gerasis Rockefelleris mane apiplėšia, ir jis savo pinigų dalį panaudoja statymui universitetų ir palaikymui bažnyčių, kurios užsiėmė tuomi, kad mokinti mus, kaip reikia gerai būti.

Kai kurie jūs atsidūrėt čia už bandymą įgauti kito nuosavybę neteisingu būdu, — o vienok pasiėmęs didžiųjų laikraščių nedėdienio numerį, aš skaitau mūsų miesto kunigaikščio-vaizbūno apskelbimą — «Moterims jakutės po 39 centus, nuleista nuo \$3.00».

Kada aš skaitau tokius laikraščiuose apskelbimus, aiškiai matau, kad tai melas. Kada aš noriu išeiti ir kur nors šiame pasaulyje atsistoti, aš atrandu, kad viskas paimta jau daug seniau, negu aš čia atėjau, pirmiau, negu jūs čia atėjote, ir kas-nors pasako: «Eik šalin, šok į ežerą, kilk į orą; eik kur-nors, bet eik šalin». Ir tai todėl, kad šitie žmonės turi policiją ir jie turi kalėjimus ir teises jus bei advokatus ir kareivius ir daug kitokių, kad prižiūrėtų jiems priklausančią žemę ir nuvarytų šalin kiekvieną, kuris jiems po kojų pasipina.

Gana daug žmonių pasakys jums, kad tai vis teisybė, bet sykiu pridurs, kad tas vienok neišteisina jus. Toki faktai neišteisina žmogeli, kuris išigaus iš mano kišenių ir išims iš jo penkdoleringę; tokis faktas, kad žiburių kompanija papirkinėja įstatymdavystės narius metai ir metus ir sutaiso įstatymus, kad galėtų aplupti visus žmones, kada tiems parsieina su jais reikalą turėti; faktas, kad tramvajų (gatvekarių), ir žiburių kompanijos valdo gatves, ir faktas, kad žemvaldžiai valdo visą žemę, jie sako, kad tas neturi nieko bendro su jumis.

Taigi pažiūrėkime, ar yra kokis sąryšys tarp guodotųjų luomų prasikaltimų ir to, kad jūs kalėjimuose atsi-

dūrėte. Dangelis jūsų randatės kalėjime užtat, kad jūs ištikro išlaužėte į svetimus namus; daugelis užtat, kadangi pavogėte ką-nors: sulyg įstatymų supratimo jūs paėmėte keno-nors kito nuosavybę. Kai kurie jūsų išigavote ir krautuvę ir nusinešėte porą čebatų, kadangi neturėjote kuo užmokėti. Galbūt kiti jūsų užmušėte ką-nors. Aš negaliu pasakyti, ką jūs visi padarėte. Čia rasite daugelį žmonių, kurie bus padarę kai kuriuos šių dalykų, nors iš tikrųjų jie patys nežino, kodėl jie tą padarė. Manding aš žinau, kodėl jūs tą padarėte, — kiekvienas jūsų; jūs padarėte tą viską, kadangi turėjote tą padaryti. Jūs tada manėte, kad yra proga padaryti tą, ar ne, kaip atrodė tinkamu, bet vis gi nebuvo ko kito stvertis. Galbūt rasis čia žmonių, kurie, turėdami šiek-tiek pinigų savo kišeniuose, išėjo ir igijo dar daugiau pinigų, ir tai tokiu būdu, kokį visuomenė užgina. Dabar jūs galite gerai neįtėmyti kodėl jūs tą ar kitą dalyką padarėte, bet jeigu dirstelėsite į tą klausimą gana giliai ir gana atsargiai, pamatysite apy-stovas, kurios privertė jus padaryti tą, ką jūs esate padarę. Jūs nieko negalėjote priešai tai padaryti, kaip mes, kurie nesame kalėjimuos, mažai ką galime padaryti, kad užimame stoveines, kokiose randamės. Reformatoriai, kurie jums pasakoja, kad turite būti gerai, o jūs būsite laimingi, ir žmonės, kurie nėra kalėjimuos, o kuriems reikia savo nuosavybę apginti, — jie mano, kad tą atsiekti galima vienu tik jų priimtu būdu, tai yra statant kalėjimus ir jus uždarant ankštuose kambarėliuose per visą savaitę, o meldžianties už jus nedėdienyje.

Man rodosi, kad tas viskas neturi nieko bendro su tinkamu pasielgimu. Man rodosi, kad labai lengva išžiūrėti, kas turi įtekmę ant tinkamo pasielgimo. Kai kurie taip vadinamieji kriminalistai, — aš vartosiu šitą žodį, kadangi jis parankus, ir man nieko nereikia — aš kalbu apie kriminalistus, kurie tapo sugauti, kad atskirti juos nuo kriminalistų, kurie juos sugauna — kai kurie iš šitų taip vadinamųjų kriminalistų randasi kalėjime už pirmą prasižengimą, bet devynios dešimtos jūsų randasi kalėjime, kadangi jūs neturėjote gero advokato, o žinoma neturėjote gero advokato, kadangi neturėjote ganėtinai pinigų, kad geram advokatui apmokėti. Nereikia baimintis, kad turtingas nueitų į kalėjimą.

Kai kurie jūs galite čia rasti pirmu kartu. Jeigu mes atidarytume duris ir išleistume jus, o paliktume įstatymus taip kaip jie kad dabar yra, kai kurie jūs rytoj jau vėl būtumėt kalėjime. Na, čia beveik geriausia vieta, ką jūs galite kur-nors rasti. Čia randasi daug žmonių, kurie taip įpratę atgal sugrįžti, kad jie suvisai nė nežinotų kur kitur eiti. Randasi žmonių, kurie užgema su palinkimu dasigauti į kalėjimus prie kiekvienos progos, ką tikta jiems pasitaiko ir jie negali to išsisaugoti. Jūs negalite atvaizdinti sau savo gyvenimą ir suprasti, kodėl taip buvo, bet vienok yra to priežastis ir jeigu mes būtume viskąsumanančiais ir žinotume faktus, mes lengvai galėtume tą atvaizdinti.

Pirm visoko randasi kur-kas daugiau žmonių, kurie patenka į kalėjimus žiemos laiku, negu vasarą. Kodėl gi taip? Ar tai todėl, kad žiemą žmonės niekesni? Ne, bet todėl, kad žiemą anglų trustas, viską suėmęs iš savo letenas, ima gniaužti. Keletas didelių ponų apvaldo visas anglis ir kol žmonės nemokės jiems po \$7 ar \$8 už toną, kuri verta \$3, tai lai visi šala. Tada nieko kito neliekti, kaip tik dasigauti į kalėjimus ir tokiu būdu žiemą būna daug daugiau kalėjimuose, negu vasarą.

(T. B.)

Kaip aš patekau kalejiman ir ką jame mačiau.

Sugrįžus iš LSS. C.K. konferencijos, į keletą dienų teko susiginčyti man su administratorium linkui neišmokėjimų man mano algos. Ant reikalavimo atsakyta man plūdima, prie ko ypatin gai karštai prisidėjo prie «Kovos» spaustuvės — na... «viską» dirbąs Jurgis Meškinis. Kelis kartus pastebėjau jam, kad tai yra mano privatiškas dalykas su administracija ir jis neprivalo kišt savo nosies, tečiau padrašinomas stipresnės pusės, buk ir jisai kaipo sąjungietis turi spręsti apie redaktoriaus algą (kuri seniai nuspręsta) paleido savo liežuvį pilnoj laisvėj, išniekindamas, iki augščiausio laipsnio savo ordinariško begėdiškumo, ir grūmodamas trenkimu į sieną taip, kad «daugiau neatsikelsi»... Vargu mano nepertvirčiausios įjegos būtų mano sveikatą apginę, jeigu į tarpą nebūtų stojęs drg. B.M. Bujanauskas*), kuris besikėsinanti suturėjo.

Ta nemaloni afera gangreit nuėjo į užmirštį; nors vaikino slapta mėginti rašinėti apjuokimai į šį bei tą lietuvių laikraščius, nors kalbinami buvo artistai—piešėjai «karikaterizuoti» «Kovos» redaktorių, ir kai—kurie laikraščiai bandė net skelbti nesuomones, visai gal nežinodami teisybės, tečiau į tuos vaikiškumus neatkreipiau atydos, bet štai Spalio 5 dienos vakare, sugrįžęs nuo LSS. 1 kp. Dain. Choro lekcijų, išgirstu, kad manęs jieško detektyvai.

Nejausdamas jokio papildyto prasižengimo, išskiriant disputą su drg. J. Griniu Spalio 2 d. sąjungos klausimuose, atmečiau pasiuljamą man propoziciją, kad aplinkiniais keliais patirti priežastį to «jieškojimo»..

Sekandią dieną, anksti, esant man užimtam darbu, į redakcijos kambarį stačiai įsiriti sunkiai sapaliojantis storpilvis, klausdamas Smelstoriaus; gavęs atsakymą, jog «čia jis randasi», padavė popiergalį, iš kurio perskaitęs patiriu, jog esu areštuojamas per Jurgį Meškinį.

Nasijuokiau. Surinkęs nuo stalo pagamintus «Kovai» rankraščius, nunešiau zeceriams, pavadinau drg. B.M. Bujanauską ir J. Grinių, kaipo liūdytojus minėtosios aferos, nuvažiovome magistratan.

Šičia pamačiau, kad mano skundėjas turi nusišamdęs ir advokatą, kuris net ir už «varantą» pats užmkėjęs... Skundėjas dėl prisiekos, padėjęs visą dešinį delną ant švento rašto, pradeda išpasakot savo skundą, buk J.B. Smelstoriui prieš dvi savaiti užgavęs jį veidan; bet kad tolesnės skundo tautos nebuvo, ar gal suokalbį užmiršo, pradėjo neramiai žvalgyties į šalis, kas «teisėja» nubudino iš kokių tai smagių svajonių, ir jis užklausė, ką skundžiamasai užgandamas sakė. Skundėjas pradeda mikėtoti, kraipyties, žvalgyties, galiaus apreiškia: «nieko»: Tečiau advokatas įsmeigęs hipnotizuojantį žvilgį į skundėją aiškiu tvirtu balsu sušunka: «Argi jis tau nesakė: P'll fix you?» Skundėjas išsyk mikėtodamas, po to drąsiai pradeda atsakinėti: «yes» — «yes», jis man grumojo»..

Užtenka. Skundžiamasai prasikaltėlis! Tą apreiškia iškilmingai skundėjo advokatas ir reikalauja nuo teisėjo, kad skundžiamąjį nubaustų už Jung. Valstybių įstatymų neguodojimą.

Užklausiau, ar skundėjas turi kokius liūdytojus, kurie galėtų patvirtinti teisingumą jo žodžių, bet gavau atsakymą, kad aš neturiu teisės kalbėti, vien klausyti.

Drg. B.M. Bujanauskas, neišturėdamas, norėjo nekviestas užginčyti iš aiškaus melo sutvertai «teisybei», bet nabagas suklupo, nes vietoje pasakyti, jog skundėjas sakė neteisybę, pasakė: «skundėjas meluoja, nes buvo visai atžagariai». Skundėjo advokatas apreiškia, kad B.M. Bujanauskas yra antru kaltinuku ir «teisėjas» «perskiotojus», nekalto žmogaus nuteisia statydamas pirmutinį po \$500, antrą po \$300 kaucija ir teisma bei skundėjo iškaščius nu

teistiemsiems įsako apmokėti.

Pasiteravęs su skundėjo advokatu, J. Grinius praneša man, kad geriausiai bus neleisti to dalyko teisman, susigadyti su skundėju, pasiduoti «teismo drausmės» priežiūrai metaus laiko ir apmokėti iškaščius, o kalėjiman eiti neberekės. Atsakiau drg. Griniui: kad esu žmogus, turiu jautimą, jaučiu baisią skriaudą ir nesijausdamas kaltu bausmės «priežiūroms» pasiduoti negaliu. Nes mačiau kaip baisi yra ir kaip piktadariška kapitalistiška tvarka, kaip besąžiniškai ji leidžia apipiėti žmones. Sykiu mane dar interesavo noras patirti dar daugiau, kaip įstatai ir tvarka žudo morališkai žmones, paėmė noras išvysti civilizuoto krašto kalėjimą arba abelnai kalėjimą, apie kurį žinoju tik iš aprašymų bei apsakymų.

* * *

Nugabenta kalėjiman.

Apkvaišęs atsidūriau mažutėj, su trijų colių pločio plyšiu sienoj, kameroj. Užpakalyj manęs užsitrenkė sunkios geležinės siauros durukės ir taip jau nelengvesnės antros medinės. Prieš save išvydau gulintį ant grindų žmogų. Pamislįjau, kad tai koks girtuoklis įmestas, tečiau, kad atsidariusios kameros duris užsitrenkė ir jis su skausmingu suvaitojimu atvirto ant grindų dručiai subeldęs galva į grindis, užsimiršau apie save ir priėjau prie gulinčio galvos, kad pažvelgti jam veidan. Išblyškęs, sunykęs jo veidas, buvo apžėlęs žila barzda ir pilnas dvasiškos kaucios. Supratau, kad mano draugas nėra prisigėrusiu. Užklausiau jį, ar jis nėra sergančiu. Jo skaudus suvaitojimas buvo patvirtinamū atsakymu

— Maniau, kad atsiuntė man gydytoji, bet matau, kad ir ta mistą čia uždaro. Kasgi tamstą į čia atvaro?

— Kapitalistiška sistema.

Mano atsakymas matomai padarė ant jo įspudį; jo veidas lyg kad nušvyto, bandė prisikelti, bet pamačiau, kad jam tas sunku padaryti. Priklaupiau prie jo, kad pagelbėti atsisisėti, bet jis atsigulė vėl, tik padavė man sudžiuvusią ranką, suspausdamas iš visos savo sunaikintos spėkos mano delną, kas rodos atskleidė prieš mano akis naują baisios skriaudos paveikslą, kuris pasakė, jog prieš mane guli taipgi auka kapitalistiškos sistemos.

— Drauge! juk tau vieta ligonbūtyje, o ne tame baisiame urve! Už ką—gi tave čia laiko ir kodėl neguli ant lovelės, kur nor-supuvs ir dvokiantis, kiauras šienikas yra?

Norėjau pakelti ir nugabenti geležinėn lovelėn, bet jis atsipriešino, sakydamas, jog sargas pamatęs gulintį lovelėj atbėgs, išmėsuspardys ir dagi man nebus malonu susipažinti su prižiūrėtojaukumsčia.

Mintįs sumišo mano galvoje. Nežinoju, kur esu, ar barbariško carato naguose, ar «humanitariškos», «civilizuotos» Amerikos. Padūkau. Pradėjau bėgioti po kamerą ir tik po valandos nusiraminęs užklausiau, ar yra nuteistu ir už ką? Atsakyme jis pradeda apskinėti man visą savo istoriją:

«Prieš 27 metus pribuvau į šią šalį iš Šveicarijos. Kaipofesijonališkas audėjas iki pastarojo laiko dirbau šilkų audinyčioj. Uždarbis nebuvo blogas. Atsiėmiau moterį. Už sutaupintus pinigų nupirkau namuką. Vaiką,— kuris dabar jau 23 metų ir mergaitę — 15 metų — leidome mokyklon. Vaikas baigė angštesnę mokyklą. Mano šeimyniškas gyvenimas buvo sunkus, nes būdamas paveldėju savo tėvo pažiūrą į drauginį surėdymą, vėdžiau moterį, su kuria sunku buvo sugyventi kaipo su karšta katalike, kuri neleido man turėti jokios įtekmės į vaikų auklėjimą. Tečiau gyvenova be vaidų, iki mano sūnaus pažiūros nepradėjo draskyti man sielą. Gangreit persitikrinau, jog jis nuėjo kitais keliais, negu buvo mano geidžiama. Už norą perduoti jam mano socialistiškus persitikrinimus pradėta neapkęsti mane šeimynoje. Negalėdamas sugyventi, ypač kad—mano vietą šeimynoje užėmė jau «geras katalikas». — Taigi palikęs savo nupirktąjį lizdelį ir nusišamdęs sau kambarį pradėjau gyventi vienas.

*) „Kovos“ pašalinių darbų kompoziteris.

«Sunkus darbas sulenkė mano nugarą taip, kad atlenkti stre-
nų nebegaliu jau. Galų-gale tas taip atsiliepė ant mano sveika-
tos, kad atsiradau ligonbūtyje. Čia man pasakyta, kad be opera-
cijos, be chirurgiško peilio sveikatos sugrąžint man jau nebegali-
ma. Šaukiausi prie savo žmonos, prie vaiko, bet pasirodė, kad aš
jiems nereikalingas. Mane iš ligonbučio išmesta kaip ir iš dirbtu-
vės gatvės. Susiubagavęs penkis centus nuvažiavau į savo namus,
prašyti moteries pagelbos arba atlyginimo už namus.

«Išmėtinėjant savo vaikui nedorumą priėjau prie politikos
klausimų, nurodydamas kokios baisyos tvarkos palaikytoju jis esąs.
Prašiau pinigų, kad galėčiau užsimokėti taxas dėl užsiregistravimo
šiųmetiniams rinkimams. Sūnus pradėjo man grūmoti, jog nega-
liu balsuoti už socialistiškus kandidatus. Atsakaiu, jam, jog pir-
ma negu jis atsirado pasaulyje, jau žinojau, kokių politiškos ko-
vos keliu turiu eiti ir tuo keliu eisiu iki galo mano gyvenimo, pri-
durdamas, kad pergalė valdomųjų ir skriaudžiamųjų minių dide-
liais žingsniais eina pirmyn. Mano sūnelis, karštas republikonas
ir slaptos policijos agentas, parodęs man savo valdišką blėtą ir at-
kišęs revolverį, su beprotišku pasididžiavimu ir cinizmu, atsakė:
jūsų pergalę sutrinti galim kiekvienoje valandoj štai kuo!... Ra-
miai ir liudnai nusišypojęs, atsakaiu, kad tokio įnagio nė aš, nė
kiti skriaudžiamieji visai nebijome, bet «daug labiau bijau to, ką
tu turi savyje — tavo balso. Šautuvu gali užmušt mane, kitą,
trečią, bet savo balsu žudai tūkstančius ir šimtus tūkstančių žmo-
nių, balsuodamas už galvažudžius»...

«Mano sūnus mane pats areštuoja ir gabena magistratan, kur
visuneteisingiausiai sykiu su savo motina mane apskundžia už kė-
sinimąsi ant jų gyvasties kaipo anarchistas. Be vieno žodžio iš
mano pusės, magistratas stato mane po \$8000.00 kaucija ir nusiun-
čia kalėjiman. Be teismo, be vilties ar kada sulauksiu teismo gu-
liu čionai jau šešios savaitės. Palaidotas gyvu šitame grabe, nieko
nežinau, kas veikia už jo sienų»...

Baisyą jausmai draskė mane, akis matomai degė, kadangi ma-
no draugas išmeigęs į jas savo žvilgėsi, kokių tai stebėtinu, tęsliu
balsu kalbėjo:

- Matau, jauti baisyą skriaudą...
- O, labai jaučiu!... Beveik taip pat esu nuskriaustu.
- Koks magistratas atsiuntė tamistą į čia?

Pasakaiu numerį ir gatvės vardą, o mano draugas su skaus-
mingu suvaitojimu, kuris grabinėj tyloj šiurpuliais sukretė mane,
tarė: «tas pats!» Apsakius man priežastį pakliuvimo, jis liudnai
pastebėjo:

— Gal veik tave draugai išliuosuos, bet atgavęs laisvę, apsi-
žvelgk, kokiuose naguose esi.

Su vilčia, kad «ryt busiu laisvas», ryt rasiu S.P. vietinį skyrių
ir draugas, ryt suteiksiu išsigelbėjimo viltį mano sergančiam kalė
jime draugui-kankiniui, laukiau rytojaus dienos, kad pasimatyti
su kalėjimo užveizda, kad išreikalauti kuoveikiausio išgabenimo
ligonio iš kalėjimo ligonbutin.

O, sunki ir baisi buvo naktis. Per kiaurą naktį išsėdėjau ant
suolelio. Rūpestis apie nekaltą draugą, kuris nežinau, kokion ce-
lėn pakliuvo ir kokį draugą ten sau rado, taipgi nemaža prisidėjo
prie mano dvasiškų kankintojų.

Galų-gale diena išaušus pradėjo žvangsėti celių durų sklin-
dįs. Atidarius tamsias duris raktininkui, mandagiai paprašiau,
kad telefonu praneštų apie mane į mano namus. Raktininkas
žiauriu, paniekinančiu savo atsakymu išveidė taip, kad surikau,
idant nekalbėtų į mane tokiu tonu, nes nėsu žvėris, tik žmogus ir
toks pat geras pilietis, kaip ir jisai; nėsu nuteistu, vien tik areš-
tuotu, dėl ko veik galiu iš čia išeiti ir atgauti laisvę.

Sargas patyręs, kad esu laikraštiniokas, tuojaus suminkštėjo,
pradėjo telsinties, aiškinti, kad reikalavimą išpildyt negalīs, bet
pasiūsiąs agentą redakcijon. Sugrįžęs su kalėjimo superintenden-
tu, apreiškė, kad telefoną negaliu gauti, bet galiu kelis žodžius pa-

rašyti ir jie nusiūsią, apreikšdami, jog aš patekdamas kalėjiman
nustojau visų pilietišku teisių ir turiu pasiduoti įstatams, kuo rem-
damasis nesigailėjau valdonų įrankiams žodžių teisybės. Nežinau
kodėl jie klausėsi ne be atydos, ypatingai, kad perstačiau baisy
skriaudimą, kokį kenčia mano ligonis-draugas, kuriam atimta tei-
sė net atsigulti ant lovelės, į kurio kamara per šešias savaites nei-
kėlė nieks kojos, kad atsiųstas kartą gydytojas tik per langelį imė-
tes «diver pils», visai nežinodamas, kas ligonini kenkia. Pasakyta
tik, kad jie negali nieko pagelbėt, nors ligonis ir mirtų, niekam
neišėmus jo, jie į tai visai nepaiso. Tečiaus atsiuntė «kriminalis-
tus» išvalyti dvokiančią kamara ir nemetė nuo lovelės ligonio.

Dvasiška susiramines, mano draugas sveikesniu jautėsi. Bet
man be jokio užsiėmimo, — nes nė knygos paskaityti negalima
gauti, paišelį, kurį buvo neapčiuopę kišenių prie įleidimo, atėmė
iš manęs, kad išsiėmiau, kad parašyti apie save kelis žodžius, —
valandos neapsakomai lėtai slinko. Diena po dienos slinko, ir aš
mažiausios žinios neturiu ar veikiama kas-nors. Rūpestis apie
laikraštį varė į sumišimą. Mano draugui, kuris stebėjosi, kad
«mūsų žmonės», dėl kurių ateities dirbu, neranda nė «tokios ma-
žos» kaucijos, kad kuoveikiausiai mane išliuosuot — teinausi,
kad gal nieks nežino apie mano atsitikimą, kitaip nelcisų taip il-
gai kalėjime be kaltės laikyti, bet pats sykiu kenčiau ir dėl tos
priežasties, nežinodamas kame dalykas. Net trečią dieną, t.y. 8
spalio, pranešta mano draugui, kad spalio 10 d. eisias teisman.

Džiangėmės. Jis užtikrino, kad pirmutine jo pareiga bus iš-
liuosuot mane. Gėda buvo iš jo to reikalaut, tečiaus buvo viltis.
Į penktą dieną gavau laišką nuo drg. J.Griniaus, kad «bandys
veikti, kiek galima».

Mano draugą išvedė. Bet nežinau ar tik prigavingu būdu ne
perkraustė jį kiton kameron.

* * *

Drg. Griniaus pasistengta numarinti «bylą». Skundėjas su
tuo sutiko, apkaltintieji tur apmokėti «padarytų lėšų» 50 dolerių!

Gal ir gerai padarė drg. Grinius, kad neleido eiti bylai teis-
man, nes esu persitikrines, jog jeigu pas žmogų yra bent truputis
sąžinės, didžiausį savo skriaudėją negal siųst į tą pragara, kurio
baisenybių plūksna išreikšt negalima. Pagalios vaikas buvo
tik įrankiu tų, kurie norėjo ir padarė man neatlyginamą skriaudą.

J.B.Smelstorius.

MIRTIES VALSTIJOJ.

Pagal J. Liesnoj'ą, pateike — Barabošius.

— Aš pilnai pritariau...

— Palankyta. — atsiliepė Periškinas — mylėt myli, bet
ar visiems tas yra galima?... Aš esu pilnai normališkas, bet
mirtis man išrodo taip pat tamsi, kaip ir gyvybė. Abėlnai,
man persistato keistas tokios esybės buvimas, kaip žmogus,
kur jis ne gyventų. Aš esu realistas — materialistas, bet ap-
link mane viešpatauja tamsa. Kas aš esu — nežinau... Ir ju-
du nežinote ir nė vienas nežino. Iš kur? Kodėl? Ir į kur?
ta yra tamsi, neišrišta mintis. O ta mintis, gimdo baimę. Bet
norint ramiai, laimingai gyventi, reikia save apgaudinėti, be-
gėdiškai apgaudinėti! O ką daryti tam, kuris negali save
apgaudinėti?

Periškinas aptilo ir pažvelgė į mane. Ant jo išdziuvu-
sio, geltono veido, pasirodė lengvas užsikarščiavimo ženklas.

-- Taip, mano mieli, — prabilo jis už valandėlės: — aš
sykį mačiau viename žurnale pažįstamo dailininko paveikslą,

po kuriuom buvo parašyta:

«Nezinia, iš kur ateina;

Nezinia, į kur nueina».

Ant paveikslo matosi samanomis apsvynioję trys žmonės. Jie kaž-kur eina... vienas paskui kitą. Aplinkui sienos ir tamsa. Tas yra puikus paveikslas. Aš kalbu apie jo reikšmę. Paveiksle yra įdėta mano idėja... mano...

Žmonės — reiškia žmoniją, sienos ir tamsa — reiškia pradžios pradžią. Kas gali pasakyti, kur mūsų pradžia, kur galas?

Užstojo nemaloni tyla ir mėš bijojome ją pertraukti savo balso skambėsiu.

— Aš vienok myliu žemę! — tariau palaukęs didžiu balsu, idant pertraukti nemalonę tylą. — Aš ją myliu todėl, nes tik ant žemės yra gyvybė. Aš noriu ragauti viską iš gyvenimo taurės, kas tik yra galima. Mirtis yra baisi ir užslopina mano gyvenimo džiaugsmus. Jeigu gyvybė ir mirtis yra neišvengiami gamtos įstatymai — aš eisiu prie tos, kuri labiau pritraukia; dėlei to, ir apgaudinėjimas savęs, yra geresnis už viską.

— Apgaudinėjimas!

— Taip!

— Gyvenkie! — pratarė Periškinas, vis labiau ir labiau suraukdamas kaktą. — Bet mėš... mėš... pertrauksime kalbą.

Jis greit išgėręs stiklą arbatos, atsikėlė ir nieko nesakydamas išėjo.

— Koks jis keistas! — tarė patyliai Rajisa. Neapsakomas pesimistas.

— Aš manau, kad jis kada... nusižudys.

— Taip.

— Beabejonės. Bet jis labai bijo mirties.

— Ar-gi?!

— Pasakysiu tamistai jo biografiją, tai tada suprasi.

— Meldžiu.

— Jis yra šveicoriaus sunus. Nuo pat įstojimo į penktą gimnazijos skyrių, jis gyvena tiktai iš lekcijų, bet dabar ir tų pačių nėra. Jo mėnesinis uždarbis siekia iki 6-7 rublių. Sunkių darbų, kokius aš dirbu, jis negali dirbti: serga džiova. Paramos iš niekur negauna. Kankinasi kaip žuvis ant ledo nuo pat kūdikystės dienų. Tai mat, dėl ko jis yra pesimistas. Bet mirties bijo ir nori nuo jos išbėgti. Atsidėjęs jis tyrinėja gyvenimą. Per ištisas dienas sėdi skaitykloj ir sirgdamas knisai po knygas. Pirm išėjimo, jis nori išrišti gyvenimo problemą...

— Taip, tai gyvėšiva sykiu — sakau už kelių dienų Rajisai, paimdamas jos paspartą: bet ar tamista sutinki gyventi tokiaime urve!

— Dievuliau! Jau ir taip privlau dėkavoti už išgelbėjimą gyvasties.

Nuo tos dienos man prasidėjo naujas gyvenimas. Kas rytas eidavau į darbą, bet vakarais skaitydavau, kiek tik galėdavau gaut knygų. Rajisa per tą laiką įieškodavo darbo. Stebėtina, žmogus nori dirbti, gyventi, bet jo darbo spēkos

nė vienam nereikalingos. Argi gali buti kas baisesnis? Praslinko trys mėnesiai, bet Rajisa vis dar negalėjo gauti darbą. Vakare ji sugrįždavo pavargusi ir alkana. Jau iš seno ligustas jos organizmas, dabar visai sunyko. Mintis, kad ji yra kaipo nereikalinga našta svetimam žmogui, ją labai suvargino. Keletą sykių ji mėgino visai išėiti, bet aš griežtai pasakiau, kad tol, kol man bus darbas, aš ją neišleisiu. Ji su užsitikėjimu pažvelgė į mane ir jos akyse pasirodė sąaros.

Mono susipažinimas su Rajisa buvo netikėtas, vienok mudu susiartinova. Priežastis, žinoma, badas. Mudu gyvenova vienodus sąjausmus, suėmėva vienodus įspūdžius, juo ilgiau mudu sykiu gyvenova, juo labiau aš jaučiau praktinių pritraukimą prie jos, kaip visai prie artimo žmogaus. Buvo valandos, kad maniau, jeigu Rajisa apleistų mane, mano gyvenimas paliktų liudnas ir nuobodus. Aš nebesirūpinau apie savo gerovę, bet tiktai apie jos. Tiesa, visai mėginiau užslopinti savo jausmus, bet mintis visada buvo apie ją, jos paveikslas, tykus, meilus ir kantrus neprasišalino iš mano akių. Jaučiaus prie jos prijungtas nematomais, tvirtais ryšiais, bet niekuomet man neatėjo į galvą pažeminanti mintis. Nors aš netikiu platoniskai meilei, vienok Rajisą mylėjau platoniskai. Ji, kaip vėliau paaiškėjo, buvo į mane ir įsimylėjusi, bet mudviems neužteko drąsos, idant parodyti, jog vienas kitą myliava. Tankiai mudu atsisėdę prie stalielio apkalbėjova abstraktiškus klausimus apie žmogaus esybę, apie gyvenimo siekius, apie vergiją ir despotizmą; apie dabartinio gyvenimo melus, klesų skirtumą ir kovą prieš išnaudotojus. Ir tankiai prisizūrėjova vienas į kitą, aptilova ir užrausdova. Kodėl, nežinau. Bet man baugu buvo žiurėti į jos gilius akis.

— Kodėl tamista paraudai? — užklausė ji syki pažvelgdama į mane.

— Taip...

— Kaip tai?

— Man baugu nuo tamistos akių...

— Nuo mano akių?!

— Jos gimdo manyje baimę.

— Kodėl?

— Gimdo... — atsakiau susilaikydamas.

— Paaškinait... — tarė už valandėlės ji, ir prisartiunusi uždėjo savo dailias, bet sudžiuvusias rankas, ant mano puslėtų rankų.

— Paaškinait... — atkartoto ji prisiglausdama prie manęs; jos akys stebėtinai mirgėjo, rodydamos širdingą dėkingumą ir žingeidumą.

Aš susimaišiau. Kraujas pripludo prie smegenų, širdis ir pradėjo labiau plakti, sielą pripildė malonūs džiaugsmo jausmai. Aš apkabinau jos liemenį ir prispaudžiau savo drebančias lūpas prie jos kaktos. Ji palenkė galvą ir apsikabino mano kaklą. Vėliau atsitiko kaž-kas keistas: sėdėjova apsikabinę ir tyliai verkėva. Verkėva todėl, kad buvova laimingi; todėl, jog labai vienas kitą mylėjo, todėl, kad nepaisant ant skurdo ir bado, mudu buvome pagavę nors biskutį gyvenimo laimės ir tame momente užmiršova žmones ir skurdą, todėl, kaip mudu mylėjova žemę, saulę, žvaigždelių mirgėji

mą, šviesias naktis ir tą šaltą miestą.

Meile! Kokios grožybės, kokius laukų ir miškų gėlių žiedus tekloja po tavo kojomis? Kokiais vainikais tepuošiu tavo gražiai mirgančią kaktą ir kokiais kvėpalais teaplais-tau tavo auksines kasas? Kokiomis stebuklingomis melodijomis teskelbiu tavo prisirtinimą? Kas tu esi, iš kur ateini, o, stebuklingoji!?

Nejaučiant tų, įsigauni į žmogaus sielą, užgauni jos stygas ir siela pakyla į neišmatuotą tolį, prašalindama tamsias, liudnas gyvenimo šmeklas ir žmogus tampa liuosas. Tu nematomai jięga, kuri užžavėji visą pasaulį ir užgauni kiekvienos sielos stygas. Prieš tave yra lygus vergas ir valdovas, nes tavo stebuklingoji jięga apkvaitina visus vienodai. Ir vergas ir valdovas užmiršta, į ką jie yra žmonių paversti ir tampa natūrališkais švarųs, tokie, kokie yra gamtos sutverti.

Periškinas paliko labai keistas. Vakara is vėlai pareina ir tuojaus eina gulti. Naktimis jį kankina sunkūs sapnai: vaitoja, šaukia, koliojas ir keršina kaž-kam. Rytais anksti pabunda su užtinusiomis, paraudonavusimis akimis ir labai padidėjusiais akių taškais. Veidas išbalęs, smakras dreba. Plaukai pasišiaušę; barzda ir usai nešvarūs, kaip senas, taukutas vėlinias. Švarkas labai nuskuręs; kelinės taip nudėvėtos, kad sėdynė panaši į seną sietą, per kurį matosi nešvarus kunas: dėvėjo mano seną kepurę. Veidas išdžuvęs ir taip jau ilga nosis, išrodė dar ilgesnė. Kaktoj ir pagal akis, labai daug raukšlių. Plaukai jau žili ir jo daili stovyla jau susilenkusi, krutinė ir pilvas įdubę.

— Kas tamistai atsitiko?— užklausu sykj iš papratimo, prisėsdamas šale jo.

Jis nuleido galvą, sėdi ir žiuri į savo kojas; žiuri su įnir timu, tylėdamas. Mano klausimas jį sujudino.

— Kas atsitiko?— užklausu dar sykj.

Jis šyptelėjo ir tarė:

— Greit skirsiuos nuo tamistų.

— Ar lekcijas gavai?

— Gavau!

— Ar geras?

— Tikrai malonu!

— Gero pasivedimo.

— Labai ačiū, labai... labai.

Jis nušoko nuo lovos, palenkė galvą ir prispaudė rankas prie krutinės.

Tame momente man išrodė, kad jis yra sumišusio proto, nes jo akių taškai dar labiau išsiskėtė ir, rodos, tarsi juoda ugnis pradėjo liepsnoti. Bet jis suprato mano mintį. Staiga krupitelėjo, suraukė antakius, paslėpė savo nešvarias raukšles ir atsisėdo ant lovos.

— Tamista manai, kad aš esu sumišusio proto! Labai klysti, mielasis. Esu tik perstaiga sujudintas paskutinėse dienose. Aš esu laimingas!... Ar tamista supranti! Labai laimingas... nes suradau tą, ko jieškojau. Aš suradau, kas kankino žmoniją per visus jos gyvenimo laikus. Ar supranti.

Aš tylėjau.

(T. B.)

Ivan Franko.

Geras Uždarbis.

— Imkie, imkie,— sako jis,— o galiaus tamistos valia. O dabar, eikit sau su dievu.

Aš, teisybę pasakant, jau rengiausi savo liežiuvi paleisti, bet jis apsisuko ir pašmukšt algal į namus įėjo. Mudu pasilikova tartum šaltu vandeniu perpilti. O paskui, jau nėra ką daryti, taigi nuėjova ant rinkos, kad nors kiek jų išpar duoti.

Tame, už kokios savaitės, šaukia mane vaitas. Kokia tenai bėda?— manau. Nuėjau, o vaitas juokiasi ir sako man:

— Na, seni Pankau, (mane visi vadina seniu, nors aš ir netaip dar senas) šė tau gerą žinią!

Kas tokia gera žinia?— klausiau ir negaliu atsistebėti.

— Vegi kokia, pažiurėk!— ir išsitraukė popierę, tą pačią, ką ponas tada man siulė, išskleidė ją ir pradėjo skaityti ką tai, ko aš suvisai nesupratau, jei bent tiek, kad mano vardas buvo paminėtas.

Nagi kas čia tokio pasakytą?— paklausiau.

— Pasakytą, seni, kad tu didelis pralobėlis, po šimtą šluotų kas savaitė parduodi, pinigų šiupėlėmis žarstai, taigi ir paliepta tau ve šitą dielą pridėti.

— Kokią dielą?— klausiau ir pats savo ausims netikiu.

— Ve raštas, brolau.

— Raštas?... Kokis čia raštas... Kam jis?

— Ei, seni! Nenudavinėk kurčiu, kol ištikrųjų neap-kurtai! Žinoma, kad ne man, bet tau! Toki raštai atsiųsti, kad tu apart mokesčių už savo namus, dar turi mokėti nuo savo amato po penkis guldenus (guldenas 80 kapeikų) į metus.

Penkis guldenus metams? Viešpatie! Bet už ką gi tai!

— Už šluotas! Girdi, ponas mokesčių komisorius atsiuntė popierę apie tave, sako tu po šimtą šluotų į savaitę parduodi.

Aš stovėjau, kaip tas šventasis Simeonas Stulpininkas, kuris sako, penkėsdešimtis metų išstovėjo kaip stulpas. Tartum bučiau apsiėdęs ko.

— Ponas vaite,— sakau jam galainiui,— aš nemokėsiu.

— Turėsi.

— Na, taip ar ką, bet nemokėsiu. Ką jūs su manim padarysite? Nuogam nėra ką už ančio paslėpi! Juk jūs patįs žinote, kad aš ant šluotų į metus penkis guldenus neuždirbsiu.

— Kam man žinoti? Ponui komisoriui geriau žinoma,— sako vaitas,— mano dalykas mokesčius gauti, o nenori mokėti, tai aš egzекutorių atsiųsiu.

Tai kas iš to! Atsiųskite, kad ir tuojaus! Pas mane egzекutorius greičiau padvės, negu ką—nors suras.

— Na, tai parduosime tavo bakužę su daržu, o tave paleisime su visais ketureis vėjais. Ciesoriaus izdas turi savo gauti.

Aš sudejevau, kaip pašautas.

— Ar matai,— sako vaitas,— na ką, mokėsi!

Mokėsiu,— sakau pats sau ką kitą manydamas.

* * *

Praėjo trys metai. Aš nemokėjau nė kraicar. Kada ateidavo egzekucija, tai mudu su boba pasislėpdavome karklyne, kaip nuo totorių, grintelę užrakdami. Taigi egzekutoriai ateidavo, pabaladodavo duris, pakeikdavo ir nneidavo sau. Du kartu bandė įsilaušti į vidų, bet abu kartu geri žmonės atprašė. Tik ketvirtus metus viskas nutruko; nė maldavimai, nė ašaros nieko negelbėjo. Neužmokėtų mokesčių prisirinko apie dvidešimtis guldenų. Iš miesto atėjo palie pimas tuojaus pinigus užmokėti, o jei ne, tai mano grintelę parduoti. Aš jau nė nesislėpiau daugiau, mačiau, kad nieko negėlbės, na, ir kągi? Paskyrė pardavimo dieną, apkainavo mano visą turtą lygiai ant dvidešimtis guldenų. Atėjo toji diena, bubnija, šaukia pirkikus... «Kas duos daugiau!»—kur tau, niekas nė dvidešimtis guldenų neduoda. Dešimtis... dvylika... vos, vos davarė iki penkiolikai ir už tiek turėjo parduoti. O aš pasileidau juokais ir pasakiau vaitui:

— Na, tai ir matote, kaip aš jums užtaisiau. Ar aš jums nesakiau, kad nuo nuogo nėra ką nuplėšti.

O vaitas man sako:— kad tave seni velniai, kokį tu mums šposą išskirtai.

Mūsų grincią ir kiaulių tvartus nupirko karčimninkas, o mudu su boba, kaip matote, įnamiaujava. Gyvenava sau kaip ir pirmiau, kol Dievas mūsų nuodėmes apkenčia. Ji verpia, vaikai gano gyvulius pas gerus žmones, o aš šluotas rišu; taigi vis šiaip-taip prasimaitinam visi ir be tos popieros.

Galas.

Ei, yrkimes drąsiai!

Ei, draugai! jau laikas žadinti gyvybėn
Visus, kuriuos dengia tamsybėms naktis!
Sukeltus iš miego sušauksim vienybėn,
Kovosim kol saulė padangę nušvis.

Ei, stokim į kovą prieš bangų galybę!
Ką mokslo mūs valtį vis bando skandyt!
Mūs ateities vilčia apšvieskim tamsybę,
Ei, kiekvienas už yrklo! atsilsis bus ryt!

Ir yrkimės drąsiai, nors audros ir siaučia,
Nors prietarų bangos naikina spėkas!
Šventumą idėjos lai kiekviens mūs jaučia,
Užmirškime skausmus, užmirškime žaizdas!

Ei, tiktai išvieno! Jau kraštas netoli!
Jau aušra išaušo, veik saulė tekės!
Ten pasilsiu savo atrasime guolį,
Kur saldžiai kvapsmingi žolynai kvėpės...

Nors krisim kovoje, pirm negu išvysim
Spinduliuose saulės puikumą gamtos,
Mirties baisenybių mės gi nadatirsim....
Ei, drąsiai išvieno! Draugai prie šviesos!

Juo arčiau pristumsim mės valtį prie krašto,
Juo greičiau ją bangos ant kranto išmes;
Gyvieji ją radę tegul sau bemašto,
Ką valtį gabenom dėl jų gi mės...

J.B.S.

Iš Socialistu Sostapiles Milwaukee.

Jau «Kovos» skaitojams žinoma, kad Milwaukeeje arti 400 tukstančių gyventojų pateko rankosna socialistų. Bet tas dar ne taip svarbu. Ir socialistai paėmė miestą, galės jį pagerinti ar ne. Ir čion yra klausimas liečiantis ir mus Lietuvos socialistus. Jeigu Milwaukeees dabartinioji valdyba įstengs ištesėti savo siulymus, tai tas atneš didelę svarbą mūsų politiškam judėjime ir kur-kas sparčiau pastumės mokslą ir socializmą pirmyn. Viršminėtasai klausimas, skambėjo per visą laiką priešų laikraščiuose: «Failure or Progress» «Alloyes or Milwaukee Socialism» ir «On the True».

Staiga viskas aptilo... Kodėl, kas pasidarė? Priešai, gyvoj kalboj, liovėsi rišti arba įspėjineti socialistų veikmes, nes jų darbai patįs už save kalba, priešai tapo prielankūs, ir nieko nebesako, nes mat negalima peikti, ką žmonės gerbia.

Buvo tai nelengva pradžia, bet darbas pradėtas ant tvirtų pamatų, butinai turi pasekmingai kilti augštyn. Triusas nėša gerus vaisius.

Ir mums socialistams matant ir girdint apie tai, butinai tur ateiti mintis galvon, kad mūsų pareiga yra buti socialistais aktyviškais, veikti kiek spėkos tik leidžia, nes tik savo darbas apveiksime savo priešus. Nė valandėlės negaišindami brangaus laiko, mės turime prigėlbėti mūsų pirmtakams jų kovoj už ateitį. Pramynus jiems taką ir mums bus lengviau juom eiti prie savo pergalės.

Sunkiausiu dalyku, didžiausia kliūtis ant Milwaukeees socialistų kelio— tai miesto skolos, kuriąs pridarę paliko pirma jame šeiminkavusieji republikonai ir demokratai. Tečiaus syki žmonės pamatę socialistų šeiminkavimą, jau nenorės, kad šeiminkautų jiems vagis ir sukčiai.

Socialistai į keletą mėnesių savo šeiminkavimo apart kitko, štai ką yra nuveikę:

Per pastangą miestiškos valdybos ir Dr. Ruckero, kuriam pavesta miesto sveikatos užziuroj vietą, kaipo expertui, išnaikinta prasiplatinusias mieste tarpe neturtėlių šiltinės ir difterijos ligas; 2, 6 ir 10 miesto kvartaluose (wards) suorganizuota sveikatos departamento skyriai, a) iš mergaičių ir b) iš vaikiukų. Tų departamento skyrių nariais gali buti jaunimas abiejų lyčių nuo 12 metų amžiaus iki suaugusiųjų. Kiekvieno kvartalo skyrius, turi savąją administraciją, kuri tvarko reikalus, o ant tų visų, yra viena centralinė administracija, kuri tvarko visų kvartalų administracijų reikalus. Toks darbo padalinimas sveikatos užziuroje, ištikrųjų gali buti su geromis pasekmėmis. Viso to sveikatos užziuros departamento viršininku yra dabar neteisingai buvęs apskūstas Dr. Rucker.

Miesto valdžia, uždraudė miesto policijos viršininkui J. A. Jacksonui, saivališkai elgties su policistais; mat viršininkas saivališkai įsakydavo policistams buti ant sargybos ir po paskirtų valandų; įvesta padavadijimas, kad kiekvienas policistas po 2 savaičių savo darbo, gautų 24 valandas pasilsio.

Miesto skolų atmokėta jau 28 tukstančiai dolerių. Sureguliuota gatvinių gelžkelių linijos ir įvesta reformos: a) po kiekvieno savo kelionės atlikimo tramvajus turi buti iš-

valytas, išluotas, išdulkytas ir išplautas; b) kiekviename tramvajuje turi būti vaziojami keltuvai (lifting jack), kad nelaimei atsitikus, galima būtų kuoveikiausiai iš po karo ratų išimti suvažinėtajį; c) kompanija priėmė darban 284 moteris ir 160 vyrų, kadangi darbas pasidaugino.

Civiliškas komisijonierius J. Briggs ir gatvių griudimo superintendentas E. Muellen, susekė gatvių grindimo kontraktoriaus suktybes; iškaščiai gatvių ištaisymo butų siekė 35000 dolerių, bet pasirodė, kad to darbo kontraktorius vartojo parsčiausią medegą, visai ne tą, kokią sulygime buvo pradžėjs duoti. Skriauda, kokią butų apturėjęs miestas, butų siekus 15%. Dabar miestas pats pradės tą darbą ir atliktas jo atsieis pigiau 13.5%.

Bet svarbiausias įvedimas— tai Socijologijos, Politikos, Ekonomijos, Savyvaldos ir Taupinimo (cost keeping) kursai įvykinti miesto svetainėje (City Hall), kur nuo spalio 5 dienos yra išguldomos lankytojams lekcijos per profesorių J. R. Commonsą.

Pasilinksmavimo vietos jaunimui mokykloje (public schools).

Apart tų paminėtų, daug dar kitų smulkesnių darbų žmonių labai atlikta, nekaltant apie plačius užmanymus ir plenus didžiųjų darbų ateičiai, apie ką ir «Kovas» skaitytojams jau žinoma.

Špokas.

Kronika Iš Darbininku Judejimo.

Ispanijos revoliucioniniai elementai iš priežasties Portugalijos revoliucijos laimėjimo ir iš priežasties sukaktuvių mirties nužudyto spalio 13 dieną, 1909 m. profesoriaus F. Ferrero, bandė surengti didelę demonstraciją, tečiaus valdžia iš kalno pasirengė pasitikti gresiantį jai pavojų. Pastatant kariuomenę po ginklu ir apskelbdama miestuose karišką stovį.

Kalnakasių streikas, milžiniškai auga ir grėšia visuotinas streikas, priimant visai revoliucijinį charakterį. Dienoje Ferrero mirties, suvirš 10,000 kalnakasių streikierių susirinko ant Ferrero kapo, kur kaip ir ant kapo revoliucionierio Garcia laikyta revoliucijoniškos prakalbos, bet susirėmimų, rodosi nebuvo, ar bent laikraščiam nepranešama.

Francuzijoje iškilo didelis streikas, kuris ketina apimti visą Francuzijos pramoniją, tapdamas visuotiniu. Sustreikavo ir geležkelių darbininkai taip, kad valdžia panaudojo krasai vešti orlaivius ir automobelius. Armija turi 40 orlaivių ir gerus aviatorius ir valdžia juos panaudojo gabenimui krasos. Kadangi tarp streikierių randasi daug rezervistų, valdžia mano pašaukti juos prie ginklo ir tokiu būdu, priversti grįžti darban. Tečiaus streikieriai apreiškė, kad neklausysią kariuomeniškos komandos ir neeisią tarnauti tokiaime atvejyje valdžiai.

Laikraščiai reikalauja, kad parlamentas sušauktų nepaprastą posėdį ir streiko klausime ka—nors nutartų, idant ne-

leisti kilti riaušėms. Daug telegrafinių vieų sunaikinta ir tokiu būdu pertraukta susinėsimai.

Šėsi iš streikierių vadovų likosi areštuoti, tarpe tų buvo ir socialistų atstovas parlamentan M. Jours. Streikieriai ignoruoja tautišką vėliavą ir reikalauja atmetimo valstybinės konstitucijos, kuo jau aščiau parodo, kad tai yra politišką kova, o ne vien dėl pagerinimo darbo sąlygų. Bailai laukema kruvinų susirėmimų.

Milwaukee (Wis.) miesto tarybai įnešta reikalavimas per W. Coleman (socialistą), idant miesto valdžia užgirtų 8 valandų dienos darbo visuose fabrikuose. Įnešimas labai gerai apdirbtas per socialistą Hoarą ir miesto valdyba žada padavadijimą uztvirtinti.

Persergejimas.

Iš tikrų šaltinių esame patyrę, kad lietuvių visuomenei žadama p. A. Antonovo išleisti naujas laikraštis «Savamokslis». Nieko prieš tai neturėtume, jeigu tas žadėjimas neatrodytų aiškiu humbugu. Tas pats p. A. Antonov rinko prenumeratas «Pipirui», bet išleido už surinktus žmonių pinigus vieną nekam tikusį numerį ir su savo «Pipiru» žmonių pinigėlius kokioj tai sriuboj paskandino. Dabar jau vėl naujas blizgutis rodoma, vėl sujieškota priemonė iš lengvatikiu išvilioti skatiką.

Štai ir apskelbimas išplatintas mūsų lietuviškoj visuomenėj, bet kad tame apskelbime matosi humbugas, parodo kad ir tie žadėjimai, kurių p. A. Antonov ištesėt netur ganėtinai spēkų. Antra, visai užslepama kas rengia tą laikraštį pašvęstą dagi «Europos ir Amerikos inteligentijai», tat laikome sau už priedermę apskelbti teisybę, pranešdami, kad nieko bendro su tuo neturi Europos ar Amerikos inteligentija, vien tik biznis p. Antonovo. Skaitytojai lai sprendžia iš to apskelbimo:

«Tūkstančiai lietuvių Amerikoj ir Europoj trokšta pasiekti mokslą, bet daugelis jų neturi ištekliaus arba laiko mokyklą lankyt. O kas nežino ir to, jog mokykloj ne visiems lygiai sekasi, ne visi pasirenka sau atsakančią mokyklą. Daug kas pinigų praleidžia, skursta—vargsta ir vėl namo be nieko grįžta. Kiti samdo mokytoją į namus, o tam mokytojui tankiai rūpi tik pinigus paimt, o ne išmokyti.

Kad apsaugot lietuvius, nuo bereikalingo pinigų aikvojimo, mes pasiryžome išleisti tokį laikraštį, iš kurio pats žmogus be mokytojo galėtų mokyti. Lekejios jame bus taip aiškiai išguldamos, kad kiekvienas jas supras. Laikraščio vardas: «Savamokslis». Eis kas du mėnesiai knygos formoj iš 70 ar 80 puslapių. Kiekvieną mokslo šaką išguldinės atskiras specialistas ir turės susirašinėjimą su skaitytojais. Ant įvairių užklausių bus suteikti atsakymai ir paaiškinimai per laikraštį. Bus talpinamos įvairių mokyklų programos ir patarimai, kaip pasirinkti sau kokią mokslo šaką.

«Savamokslj» tilps lekcijos iš aritmetikos, geografijos, istorijos, gamtos mokslo, lietuviškos ir angliškos kalbų, pradinės fizikos ir chemijos, Esperanto kalbos ir tt. Taip sakant, duosime pilną vidutinių mokyklų mokslą.

Tie kas mokyklą yra lankę, turės progą atkartot, nes be atkartojimo viskas užsimiršta, o nauji mokiniai turės progą už pigią prekę ir vakarais įgyt tiek mokslo, kuris kitiems šimtas dolerių yra lėšavęs.

Jeį esate mokslo šalininkas, nieko nelaukę eikite į pačią ir

Čarl
kuop
niek
nešti
sio n
ziavo
taipgi
anų p
pą.
laiškas
skolin
per k
suėmė
šeimini
voliucij
duota u
kėję po
Tamuly
Elvis, J
kas. T
Jis
vietą ir
pasakoda
kad kuop
riuos, gird
gas sau.
Taigi
netik med
Sąjungai.
Idant
mia čia ir j
bus apie 26
nia, angliš
dybos. Gir
kad anas k
gal į ten ir
Jeigu r
šaukia, ar ka
mėu;
Uš tai p
Siundiau

naikinta ir

je tų buvo
ikieriai ig-
valstybinės
politiškoji
iliai lauke-

ikalavimas
žia užgirtų
šimas labai
ldyba žada

omenei žada-
lis». Nieko
iškiu hum-
pirui», bet
sį numerį ir
paskandino.
priešmonė iš

visuomenėj,
ad ir tie ža-
pėkų. Ant-
agi «Europos
rmę apskelb-
i Europos ar
Skaitytojai

škšta pasiekti
ko mokyklą
isiems lygiai
Daug kas
be nieko grįž-
tojui tankiai

gų aikvojimo,
ats žmogus be
ip aiškiai iš-
o vardas: «Sa-
sį iš 70 ar 80
skiras specija-
at įvairių už-
per laikraštį.
tarimai, kaip

ografijos, isto-
lbų, pradinės
sąskaitos, duo-

tot, nes be at-
urės progą už
kitiems šimtus

kite į pačią ir

pasiųskite prenumeratą už «Savamokslį», tuomi padėsite mums gaut krasoj antros klesos tiesas.

Mūsų bendrija susideda iš 80 narių. Tikime greitoj ateityj daugiau turėt. Nors moksliskas laikraštis išleist atsieina la bai brangiai, bet mes Europos ir Amerikos inteligentai, atlai kysime ir už pigią kainą siuntinėsim: metams — \$1.50.

«Savamokslio» pirmas numeris greitai pasirodys, skubinkite užsirašyt.»

Pranešimas LSS. kuopoms.

LSS. 18 kuopos išrinktasis literatūros agentu Antanas Čerkauskas, Ruggjučio mėnesyje išvažiavo, nepalikdamas kuopai jokios žinios apie save. Laukta visą mėnesį, tačiau nieko nepraneša, kuo esame priversti viešai per organą pra nešti draugams sąjungiečiams, kad po išvažiavimo to buvu sio mūsų draugo, pasirodė daug nepatogių jo darbų. Išva- žiavo, pasilikdamas skolingų už kvatierą už kelis mėnesius, o taipgi labai daugeliui likosi skolingų, prisiskolindamas nuo anų po kiek kas davė pinigais. Nuskriaudė ir mūsų 18 kuopą. Ruggjučio mėnesyje gautas iš «Kovos administracijos laiškas, kuris likosi atplėštas ir pasirodo, kad ir Sąjungai yra skolingų \$20.34 už literatūrą. Kuopos du nariai įgalioti per kuopą, atsilankė pas Čerkausko buvusią šeimnininkę ir suėmė paliktą jo kufarėlį, kur atrasta knygų už \$11.00, bet šeimnininkė tų knygų kuopai neišduoda. Taipgi atrasta «Re voliuacijos Dainoms» prenumeratos kviterijusą, kurio išpar duota už \$10.00. Užsirašę «Revoliucijos Dainas» ir užsimo- kėję po \$1.00 šios ypatos: M. Preikšaitis, J. Raudonius, V. Tamulynas, J. Stepanavičius, T. Pikoraitis, M. Jurgšas, J. Elvis, J. Ozubinas, A. Lietuvninkas ir jis pats A. Čerkaus kas. Tokiu budu ir tuos pinigus yra pasisavinęs.

Jis mums pasirodė atsakančiu užimti literatūros agento vietą ir kuopa jį išrinko. Pardavinėti jam puikiai sekėsi ir pasakodavo, jog pinigus siųsdavo administracijai, sakydamas, kad kuopa skolinga už literatūrą Sąjungai jau tik \$5.00, ku riuos, girdi, jis pats užmokės, pasilikdamas neišparduotas kny gas sau.

Tai gi pasirodo, kad tas žmogus padarė didelę skriaudą netik medegišką, bet daug didesnę moraliską kuopai ir visai Sąjungai.

Idant draugai galėtų apsaugoti to apgaviko, priduria- mia čia ir jo išveizda: Turi 5 pėdas 8 colius augšėio, amžiaus bus apie 26 metų; smailos nosies, kairiasis petys daug žemes nis, angliška pasirašo «Tony Cherry». Paeina iš Kauno rė dybos. Girdavęsis, kad jo dėdė laiko Chicagoje smuklę ir kad anas kalbina, idant eitų pas jį už «bartenderį». Tai gi gal į ten ir išvažiavo.

Jeigu nori atsisteiti ir pasilikti nesuserisusiu, lai atsi- šaukia, ar kas apie jį žino, teiksis pranešti mus sekančiu ant- rašu:

V.J. Raudonis, P. O. 205, Collinsville, Ill.

Už tai pranešėjui busime labai dėkingi.

LSS. 18 kuopos, Komitetas.

Siunčiau literatūrą ir kviterijusą minėtam A. Čerkaus-

kui pasiremdamas ant rekomendacijos K. J. Valio, kuris jį A. Čerkauską pažinojo ypatiskai ir užtikino, jog darbštus vaikas ir turintis užsitikėjimą. Tokiu budu A. Čerkaus kas padarė blėdies Sąjungai: už literatūrą— \$20.34.

Prenumerata «Revoliucijos Dainų»— \$10.00.

Viso— \$30.34.

Žinoma, jei agentas buvo užtikrintas, tad tiems prenu- meratoriams dainos butinai reikia atiduoti. Todėl kas už tai atsako, ar tas, kuris siuntė knygas ir kviterijusą, ar tas, ku ris rekomendavo?

«Kovos» Administracija.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po- pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. *Žinios* turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

FOREST CITY, PA. Čia anglių kastynės dirba pil nas dienas per savaitę, uždariai nelygus, darbą galima gau ti ir iš kitur pribuvusiems. Čia tarpe parapijonų ir kunigo W. A. Pankausko iškilo dideli nesutikimai. «Vergamanai» norėjo kunigą išvartyti laukan, kurie susirinkimą lakė, kaip girdisi išpašalies, tai «Monarka» kunigas J. Kuras čia kursto parapijonus, nes neužkęsdamas kun. M. A. Pankaus ko, gundo dzukelius prieš jį. Mat patarlė sako: varnas var nu neišs į akį, o čion mat kuoja.

«Monarka» Kuras čia turėjo puikų gyvenimą ir darė pui- kų biznį iš tikinčiųjų; kaip vienas senas biznieris sako:— ku nigas J. Kuras septynis tukstančius padėjo į vietinę banką vienais metais. Todėl jis čia ir didžiavosi, stengėsi išvyti iš miestelio laisvesnių pažvalgų žmones lietuvius, kaip ve, A. Makuacką. Vaikas yra daug nukentėjęs nuo «monarkos», bet apšviestam piliečiui menkai kenkia purvini žodžiai. To- dėl draugai pasirupinkime išsiimti pilietiskas popieras, kad su progreso priešu galėtume atvirai stoti kovon.

Kuras ašarodamas apleido Forest City ir nusinešdino į Scranton, o mat, bedieviai, šliuaptarniai tie Scrantono lietuviai nepriėmė kaipo «Monarkos», ale kaip prastą biznieri; tai pri- verstas žmogelis lįsti į airių splepą.

Anglekasio Sūnus.

MERIDEN, CONN Rugsėjo 25 dieną, atsibuvo pas- kaitos, kurias surengė LSS. 145 kuopa iš Willingford.

Publikos susirinko skaitlingai ir ramiai užsilakė. Skai- tėt referatą drg. Žilinskas, temoje— «Kam darbininkai orga- nizuojasi». Deklamavo eiles p-lė Jokimiutė: «Kas priešai», «Tolimojo šalyje» ir «Į darbininkus». Drg. Juras skaitė:— «Žo- dis stojosi kunu ir gyvena tarpe mūsų ir «Ar reikalinga ka- riumenė» (abu iš «Kovos»). Ir da buvo sudainuota dainos «Jauntųjų darbininkų giesmė» ir «Pasakyk tu liaude mylimo- ji», bet dainos menkai nusisekė.

Ant pabaigos užvesta diskusijos, «Ar reikalinga kariu-
menė?» Diskusijos publikai patiko ir labai tuom likosi užga-
nėdinti, tik gaila, kad trumpai jos tęsėsi; likosi parblokti
kariuomenės šalininkai.

LSS. 16 kuopa, vos tegyvuoja su 3 nariais dėl stokos
agitacijos; nors rodos ir butų kam pastumėti socializmo pro-
pagandą, bet pas vietinius drgg. to nesimato lig šiol.

Jakimas.

CHICAGO, ILL. Rugsėjo 18 dieną buvo parengtos
viešos prakalbos, LSS. 81 kuopos, Columbus saleje.

Pirmiausia 81 kuopos choras dainavo «Maselietę». J.
Gaigalas kalbėjo, jo kalbos tema buvo statistiškos žinios,
kiek žmonių turi nuosavybę, o kiek neturi, pagal statistiką
imant iš valdiškų apskaitliavimų, pasirodo, kad didesnė pusė
žmonių neturi jokios nuosavybės; taipgi ir kitokias statistiš-
kas žinias aiškino, kiek vienas žmogus gali pagaminti pro-
duktų su pagalba naujausio išradimo mašinų. Jo aiškinimai
buvo nuoseklūs ir visiems suprantami. Toliau aiškino, kad
darbininkai daug numeta pinigų per nieką, prigulėdami prie
draugijų, ypačiai prie S.R.K.A., jis tvirtino, kad ta orga-
nizacija tai yra užtistas «bučius» dėl darbininkų, kuriuos jie
pasigauna, tai tuos mulkina visokiais budais, nedaleidami
liuosai protauti, taipgi ir kitos bažnytinės draugijos, kurios
su prievarta verčia atlikti «ausinę». Nurodė blogas puses
krikščioniškos dvasiškijos, kuri daro krikščionišką mokslą
ir mindžioja doros principus; viską išvedė faktiškai ir nedarė
karštų užsipuldinėjimų, už tai jo kalba žmonėms patiko.

E. Višniauskiūtė deklamavo eiles «Dirbk ir melskis». P.
M. Kaitis, kalbėjo apie reikalingumą tapti piliečiais šios ša-
lies: reikia priminti tą žmogų kaipo biznierių, nes dėl biznio
jis visiems pataikauja ir tą galiu paliudyti faktais. Apie du
mėnesiai atgal, buvo parengtos prakalbos «Dramatiškos drau-
gijos giesmininkų», ta draugija, yra klerikališka, todėl prak-
kalbos buvo parengtos su tikslu, užgauti laisvę mylinčius žmo-
nes. Čia kalbėjo J. Vaičiūnas Valparaiso Universiteto sud.
ir kitas jo draugas, kurie visas sutras išliejo ant socialistų ir
niekino pačią teoriją be jokių faktų, bet Kaitis budamas už-
kviestas ant pagrindų kalbėti, nė vieno žodžio pratarti nedrį-
so, kad pirmutiniai kalbėtojai per daug įsikariščiavę nežinojo
ką kalba; tečiau pasakė, kad jis «sutinkąs su pirmutiniais
kalbėtojais».

Po to, kalbėjo šiderevičia, kurio kalbos turinys neverta
aiškinti. Rengėjai kalti, kad leidžia žmones neprisirėngusius
kalbėti. 81 kuopos choras, po vadovyste J. Katiliaus, pa-
dainavo «Išjojo bernelis», «Į kovą», «Caras» ir «Nors audros
užia». J. Uktveris padeklamavo «Žvaigždė šviečia» ir «Prie
motinos širdies».

Ant galo buvo klausimai ir atsakinėjimai per Gaigalą.
Žmonių buvo pilna svetainė. Įspūdžiai išnešta gana įvairūs
reikėtų panašias prakalbas rengti su atsakantesne tvarka.

Sajungietis.

LIVINGSTON, ILL. LSS. 74 kuopa gana silpnai gy-
vuoja. Stoka tarp draugų labiau susipratusių draugų, kurie

ir kitus pažadintų iš beveikmės.

Lietuvių tamsumas dar labai didelis, ką galima suprasti
net ir iš to fakto:— Yra čia susitvėręs Italų kliubas, kuris
laiko, kaip paprasti kliubai, ir smuklę, kur nedėdieniais gali-
ma sau traukti raugalą. Taigi prie to kliubo ir mūsų lietu-
viai pradėjo glausties, jieškodami suprantama, ne ko kito,
vien stiklo su raugalu. Ypač, kad tam kliube gaunama ne
6 stiklai alaus už 25c., bet net 7, taigi mūsų tamsūs žmonelės
matomai mato iš to sau naudą. Liudna ir gėda mums.

Rugsėjo 4 dieną buvo čia krikščynos pas drg. P. Pače-
są, kuris užsikvietė draugus pasidžiaugti sykiu su tėvu. Tar-
pe pasikalbėjimų apie darbininkų padėjimą, iškilo kalba apie
kankinius už laisvę. Suaukauta \$3 95. Pinigai likosi pas-
skirti šiaip: \$195 kankiniams už laisvę ir \$195 literatūros
fondui, 5c. už pasiuntimą pinigų «Kovos» administracijon.

Aukavo šios ypatos:— K.E. Bertulis; P.K. Pačėsa— po
\$1.00; J. Vaičiulis 50c., J. Radžius, K. Petrauskas, K. Pa-
čėsa, F. Fartanavičia— po 25c., Ona Vaičiulytė 20c., F. Ei-
nikis 15c., M. Einikienė 10c. Viso \$3 95.

Aukavusiems ištariame širdingą ačiū!

J. Vaičiulis.

CAMBRIDGE, MASS. Darbai šiuom kartu eina ne-
blogiausia ir pribuvusieji iš kitur darbus gauna.

LSS. 71 kuopa, gana tvirtai laikosi, daugiausi tarpe mu-
sų visuomenės skleidžia apšvietos spindalius, rengdama pra-
kalbas, paskaitas bei vaidina teatrus.

Spalio 1 dieną statė ant scenos komediją «Gudri Našlė». Publi-
kos buvo neperdaugiausiai, nors galima buvo tikėtis ir
daugiau. Sulošta gana gerai, taip kad ir negalima geriau
reikalauti iš amatorių.

Po vaidinimo buvo šokiai su skrajojanti krasa.

Spalio 2 dieną, pas drg. P. J. Babilą krikščynose jo duk-
ters Aldonos, kur sukviesti buvo draugai, sumamya paa-
kauti po keletą centų kankiniams. Suaukauta \$3 50 Au-
kavo: P.J. Babilas, A. Jurevičia, J. Rutkauskas, K. Stanis,
J. Babilas— po 50c., J. Plokštis, St. Rutkauskas, J. Blažis ir
M. Savickiūtė— po 25c. Aukos pasiūsta «Kovos» redakci-
jon, o aukavusiems ištariame širdingą ačiū.

J. Plokštis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

330) Administracijos pranešimas, -kad buvusis adm. A. Ru-
šinas reikalauja dabaigti apmokėti algą, kuri užsilikusi nuo jo tar-
navimo laiko, — pasiūstas P.K.-tui.

331) Aplaikius paaiškinimą nuo STK. K.-jos nario J. Skuo-
džio, kad jis dėlei stokos laiko negali atlikti STK. K.-jos nario pa-
reigas ir ant toliau negalėsias atlikti, — pranešta 1-mai knopai,
kad ji išrinktų kitą narį.

332) 117 kp. incėsimas, kad P. K.-tas paskirtų komisiją aplir-
bimui taisyklių dėl pašelpinio skyriaus, — pasiūstas P. K.-tui.

333) Pranešimai apie prietikus «K.» Redakcijoje pasiūsta P.
K.-tui.

N.Y. City 13, X, 10.

LSS. Centro sekr. Aug. Puris

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 68.

P.K.-tui: Šiuomi kreipiuosiu į P.K.-tą, idant man S-ga atlygintų \$3.00, ką aš išmokėjau už svetainę dėl Centro K-tų k-jos.

Paaškinimas: Tą bilą buvau pridavęs Administracijai drauge su July mėnesio Centro Sekretoriaus iškašciais, bet adm-ja atsisakė apmokėti, motyvuodama, kad tokie iškaščiai pirmiau buvo visuomet apmokami per rajonus. Nors ant to aš ir paaškinau nurodydamas administracijai, kad tokie iškaščiai nebuvo apmokami per rajonus, vienok neapmokėjo, todėli priverstas kreiptis į P.K. N.Y.City, 6 IX 10. LSS. Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

Kadangi Centro Komitetų konferencija nebuvo rajonų konferencija, o tik visos S-gos ir atliko josios darbą, todėl aš įnešu apmokėti tuos 3 dolerius už svetainę.

Taipgi reikalauju, idant man būtų apmokėta \$4.50 kelionės lėšas į Philadelphia, kaipo P.K.-to Įgaliotinio į «Kovos» Ad-ją. (Bila buvo priduota adm-jai mėnesis laiko atgal, bet jokio atsakymo negavau).

N.Y.City 6 IX 10. P.K.-to Narys *M.M. Račiūtė.*

1) Kadangi pagal P.K.-to Įgaliotinio raportą pinigų nesiranda sąjungos izde, o

2) Kadangi pagal V.K.-to Ref. N9 (žr. «Kovos» N24) izdas «Mot. ir Soc.» knygos išleidimui negalima naudoti kitiems reikalams ir 3) Kadangi viršminėtas veikalas ir «Rev. Dainų» spausdinimas turi būt užbaigtas kaip greit galima, dėl ko pinigai bus reikalingi iš tų fondų, todėl įnešu, kad prisilaikyti V.K.-to Ref. N9, o drgg. padarę lėšas reikale C.K.-tų konferencijos teiksis palaukti pinigų, pakolei rasis LSS. izde pinigų.

E.Pittsburg, Pa. 15 IX 10. P.K.-to Narys *B.K.Kondratavičius.*

Sutinku su drg. Kondratavičiaus nuomone.

Baltimore, Md. 20 IX 10. P.K.-to Narys *P.Grinius.*

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

New York City, 30, IX, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 69.

P.K.-tui. Neesant tam-tikrų taisyklių aš kreipiuosiu į P.K. su užklausimu:

Ar visi apsiėmusieji LSS. kandidatai dėl šių metų rinkimų turės išpildyti legitimacijos blankas, ar tiktai tie, kurie nėra išpildę pernai (t.y. papildytąją legitimacijos blanką naudota per III-tą visuotiną LSS. viršrinkimą)?

N.Y. City, 14, IX, 10. LSS. Centro Sekr. *A.Purvis.*

Pakol legitimacijos blankos turinys liekasi tas pats (priimtas 1909m.), patolei nėra reikalo išpildyti jas tiems, kurie jas išpildė ir buvo priimti ant krudidatūros.

N.Y.City, 15, IX, '10. *M.M.Račiūtė*
East Pittsburg, Pa., 17 IX, 10 L.S.S. P.K.-as *B.K.Kondratavičius*
Baltimore, Md. 20, IX, '10. *P. Grinius*

New York City 30 IX, 10.

LSS. Centro Sekretorius *A.Purvis.*

Prie LSS. Referendumo VII.

LSS. 14 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, atsibuvusiame Spalio 7 dieną visapusiškai apsvartę 4-tos kuopos įnešimą linkui užlaikymo keliaujančio kalbėtojaus-organizatoriaus, randame negalimu dėl sekančių priežasčių:— Užlaikymas tokio organizatoriaus atsieitų sąjungai \$600.00 suviršum per metus, mokant tik po \$12.00 į savaitę, nes veltui dirbti niekas negali. Kelionės lėšos irgi nemažos. Taigi kuopos privalo pagalvoti ar turime tokius šaltinius, iš kurių būtų ga-

lima pasemti minėtos lėšos.

Antra, toks organizatorius neatneš tokios naudos, kaip yra manoma. Ypatinai, kad mūsų publika noriai klausosi tik naujų kalbėtojų. Kalbėtojų turime ir tarpe savęs, kuriems apmokėjus kelionės lėšas ir už atitrauktą nuo darbo laiką, visėdos atvažiuos.

Pagalios, kuopos prakalbas rengia paprastai atsakantesniu laiku, rudens bei žiemos laiku, bet vasarą prakalbos rengiamos ir nuolatiniai kalbėtojai tuomet nėra kas veikti, o patogiam laike vienas jis negali būti visur, kur tik prakalbos rengiamos.

Todėl vietoje organizatoriaus-kalbėtojaus, 14 kuopos nuomone yra, kad lai tik rajonai liekasi veiklesniais, o organizatyviškas darbas gan pasekmingai gal but varomas pirmyn. Leiskime tik norintiems veikti, o tų veikėjų taibe mūsų netruksta. O kad leisti veikti, turime patįs darbuoties, rengiant maršrutus ir kviečiant kalbėtojus, tada nereikės daryti sumanymų, kaip sustiprinti kuopas.

Org. V. Stankevičius.

LSS. 89 kuopos draugų atydal.

Sulaukę vėsesnių dienų arba patogesnio susirinkimams laiko, draugai, stokime darban.

Visupirmu turime įsitęmyti, kad socializmas yra reikalingas visiems, visi dėl jo greitesnio įvykimo, turime ir dirbti, kad galėtume drąsiai vadinties socialistais. Lai mato mūsų priešai, kad mes judame ir veikiamo nepalikdami dievo valiai savo ateities, bet patįs savo spēkomis, savo puslėtais delnais sau ją budavojame.

Idai visi galėtume veikti, visi, kurie stojame augščiau kity bent tuo, kad suprantame neteisingumą nelemto draugijos surėdymo, privalome rinkties į susirinkimus ir bendromis nuomonėmis, bendra energija ir pasirodavimais, pradėti vėl smarkiau krutėti mūsų idėjos labui.

Dėlei to, kiekvieno mūsų priederme yra kalbinti dar nesusipratusius savo brolius į mūsų proletarišką susitelkimą, kad stiprinti savo klesos spēkas kovoje prieš netikusį surėdymą; plėtoti klesinį susipratimą ir lavinties supratime savo klesos reikalų. Taigi, butinai turime kiekvienas atminti kuo pu susirinkimus, nes nuo tų kuopų pasekmingo veikimo, tik ir priguli stiprumas ir pasekmingumas visos mūsų sąjungos; daug reikalų reikalauja, idant visi jų atlikime dalyvautume, kadangi visi jaučiame nelemtumą kapitalistiškos tvarkos, visi priklausome darbininkiškai organizacijai, tuo jau parodydami, kad mūsų geismu yra veikti bendrai dėl žmonijos išsiliosavimo, bet nevisi suprantame dar savo pareigas, nevisi atmename tuos savo norus. Taigi draugai į darbą. Be mūsų darbo, negal susibudavoti geresnė tvarka.

P.J. Mackevičia.

Administracijos atsakymai.

Daugelis kreipiasi rekalaudami paaškinimo link areštavimo «K.» Redaktoriaus. Kadangi ant taip daug užklausimų atsakyt negalima, todėl pranešame, jog tam dalykui bus išrinkta komisija, kuri ištyrus dalyką, praneš viešai per «Kovą».

ADRESAI

L. S. S. kuopy viršininky

Sekretoriai kuopų, kurių adresas netel-
singal pagarsinti, arba viešai nūr, lai tuoj atel-
šaukia į administraciją. Administratorius.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
J. B. Smelstorius, 1815 E. Moyamensing Ave.
- 2 kp. Scranton, Pa.
J. Šuncikas, 1115 Blair Ave.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
D. Pretkus, 2117 Lakeside ave., N.E.
- 4 kp. Chicago, Ill.
J. Jurgelionis 1701 So. Halsted st.
- 5 kp. New Britain, Conn.
K. Senkus 815 Washington St.
- 6 kp. Pittsburg, Pa.
John Kazlauskas, 2308 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
J. V. Michelson, 180 William st.
- 8 kp. Donora, Pa.
J. Kupstas box 130
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
K. Demikis 134 Prospect Str
- 11 kp. Newark, N. J.
A. Zolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Angulis, Box 93
- 14 kp. Baltimore, Md.
K. Mikolaitis, 704 W. Lombard st.
- 15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanauskas Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
K. Liotkus 71 Pine St.
- 17 kp. Brockton, Mass.
F. Šukys, 221 Ames St.
- 18 kp. Collinsville, Ill.
A. Lietuvninkas Box 535
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Saltis, 120 Grand St.
- 21 kp. Herrin, Ill.
P. Gedvilaitis, Box 522
- 22 kp. Chicago, Ill.
K. Stasiulis 1618 So. Halsted St
- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 24 kp. Plymouth, Pa.
K. Arminas, 204 E. Main st
- 25 kp. Union City, Conn.
J. Martišius, 1 City Hill str
- 26 kp. Westville, Ill.
J. Kilkunas Box 453
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
A. Staniška, 140 E. Coal St.
- 29 kp. Springfield, Ill.
V. Černiauskas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 181 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Berukštis, 445½ Apple st
- 32 kp. Pittston, Pa.
P. Šlekaitis 183 Grand Ave.
- 33 kp. Binghamton, N. Y.
M. Kirtilas 82 Greenwood Ave.
- 34 kp. Waterbury, Conn.
J. K. Burokas, 775 Bank st
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
A. Lukaitis, 75 E. 22nd St.
- 37 kp. Chicago, Ill.
B. Šidiškis 1735 N. Marshfield Ave.
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Žvingilas, 18 Foley St.
- 40 kp. Worcester, Mass.
T. S. Rubikas, 24 Coral St.

- 41 kp. Bridgeport, Conn.
J. Burokas 38 R.R. Ave
- 42 kp. Easton, Pa.
A. J. Neris, Box 195
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
P. Norkus, 25 Van Buren str
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Vitkunas, Box 172
- 48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 18 N. State St.
- 50 kp. McKees Rocks, Pa.
J. Jonokaitis, 229 Sagamore st., Esplen, Pa
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
J. Stankus 133 Veto St
- 52 kp. New York, N. Y.
P. Sinkus 625 Driggs ave
Brooklyn, N. Y
- 54 kp. Courtney, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 55 kp. Allegheny, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
B. Kondrotavičius Box 21
- 58 kp. Kenosha, Wis.
L. Bogvila 253 Nevell st.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
J. Kačergis, 217 Madison St.
Hoboken, N. J.
- 60 kp. So. Boston, Mass.
E. Alminavičiūtė, 18 National St.
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Putis, 60 Linden str
- 62 kp. Riverton, Ill.
J. Ruesh P. O. Box 171
- 64 kp. Lawrence, Mass.
F. Juškevičia 99½ Oak St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
Ed. Kindernas, 323 River St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
P. Kilkūnas, 8 Market St.
- 68 kp. Chester, Pa.
T. Tomkevičius, 31 Bevan St.
- 69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankevičius Box 81
- 70 kp. Gilberton, Pa.
M. Dumblauskas, Box 107
- 71 kp. Cambridge, Mass.
H. B. Bronišas, 103 Gore St., E. Cambridge
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžiūnas, P. O. Box 19
- 74 kp. Livingston, Ill.
P. K. Pačėsa Box 142
- 75 kp. Rockford, Ill.
Jur. Lingis 802 Lewis St.
- 77 kp. Benld, Ill.
J. J. Gužeričia Box 155
- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. P. Čepulis 4 Valley Ave
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Mauručaitis, Bright Lumber Yard,
Ashland, Pa.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
J. Kirtilis 113 N. Wyoming St.
- 81 kp. Chicago, Ill.
Petras Mertinkaitis, 1644 W. North Ave
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
A. Baltaitis, 72 Hudson ave
- 84 kp. Montreal, Canada,
P. Gričius, 233 Manufacturers Str
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavištavičius 216 Hydepark St.
- 86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldžius Box 1016

- 87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1003 N. 9th st
- 88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta 421 5th ave.
- 89 kp. Gardner, Mass.
Jonas Ivonaitis, 5 Baker Str
- 90 kp. Rhone, Pa.
Ig. Sukys, P. O. Box 32
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave
- 93 kp. Braddock, Pa.
A. Rutkauskas, 1233 Washington Str
- 95 kp. Ashley, Pa.
P. Sinkevičius, 64 Cooke St.
- 97 kp. Manifold, Pa.
K. Juozupaitis box 37
- 99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Mankevičius box 205
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
S. Miernikas box 249
Bentleyville, Pa
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Milauckas 437 Willing St.
- 104 kp. Clinton, Ind.
F. Kivinaas, Box 177
- 105 kp. Lewiston, Me.
A. Adomavičius Box 24
- 106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
- 108 kp. Carnegie, Pa.
W. Glugods, 319 Carothers ave
- 109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
- 110 kp. Centralia, Pa.
J. Stasiulevičius P. O. Box 326
- 111 kp. Orange, Mas.
J. Gailunas, 35 Whitney St.
- 112 kp. Pierce, Ill.
Pr. Stiklius P. O
- 113 kp. Burlington, N. J.
A. P. Vitaris, 503 Linden Ave.
- 114 kp. Athol, Mass.
D. Tannis, 35 Essex St
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila, box 185
- 116 kp. Detroit, Mich.
Bladas Naujokas 187 Harbough ave
- 117 kp. East Pittsburg, Pa.
W. J. Markunas Box 328
- 118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčiūnas Box 33
- 119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Beržanskis, 912 Aldrick et
- 120 kp. Valparaiso, Ind.
K. Šeštokas, 757 Greenwich st
- 121 kp. Beckemeyer, Ill.
J. Škrickis, P. O. Box 45
- 122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolankas, 11 Charter St.
- 123 Aurora, Ill.
M. Paulauskas, 150 N. Broadway
- 124 kp. Racine, Wis.
Ig. Mačiulis, Box 124
- 125 kp. Waukeegan, Ill.
C. Stendar Box 215
- 126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinskas Lock box 74 Steger, Ill.
- 127 kp. Old Forge, Pa.
V. Erikščionas Box 218 Coyne Pa
- 128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas Box 116
- 129 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirila, Box 630

- 130 kp. Auburn, Me.
P. Kapickas 49 Newburn St.
- 131 kp. So. Omaha, Nebr.
Org. W. Banevičius 3423 T St.
- 132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpolius Box 177
- 133 kp. Norwood, Mass.
M. Akelaitis 342 Lenox st
- 134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Pezeolgauskas BOX 61
- 135 kp. Lawrence, Mass.
P. O. Jatulevičius Box 206
- 136 kp. Rumford Falls, Me.
J. Grušas 46 River St.
- 137 kp. Kensington, Ill.
Irina Dauksaitė 12001 Indiana ave
- 138 kp. Grand Works, Ill.
Alb. Astrauskas 2149 Weasborn st.
Chicago, Ill.
- 139 kp. Middleboro, Mass.
K. Bartis, BOX 143
- 140 kp. Forest City, Pa.
J. Jančaitis, Box 56
- 141 kp. Athens Ill.
J. Žvingilas, Bo. 167
- 142 kp. Pawnee, Ill.
J. Yoga, box 71
- 143 kp. Williamstown, Pa.
R. Arminas, Box 7
- 144 kp. Haverhill, Mass.
Aug. Baronas 179 River st
- 145 kp. Wallingford, Conn.
A. Žilinskas BOX 923
- 146 kp. Hartford, Ark.
K. Augaitis -
- 147 kp. Elizabeth, N. J.
J. Baranauskas 300 First st.
- 148 kp. Denver, Colo.
M. Vekerotas, 4679 Pearl st
- 150 kp. W. Hanover, Mass.
J. J. Jauševičius National F. Co.
- 151 kp. New Kensington, Pa.
K. Justinavičius Box 723
- 152 kp. Sheboygan, Wis.
Juozas Vosylius 1231 So. 7th str
- 153 kp. Wilson, Pa.
J. Mazeika box 242
- 154 kp. Schenectady, N. Y.
A. J. Gudzin, Box 703
- 155 kp. So. Chicago, Ill.
P. Simaitis, 8513 Houston st
- 156 kp. Beloit, Wis.
K. Didjurgis, 109 Prospect st
- 157 kp. Detroit, Mich.
F. M. Šugžda, 363 Champlain st
- Mirusios kuopos:*
- 39 kp. Los Angeles, Cal.
- 43 kp. Melrose Park, Ill.
- 47 kp. New Philadelphia, Pa.
- 53 kp. St. Clair, Pa.
- 63 kp. Johnston City, Ill.
- 76 kp. Seatonville, Ill.
- 82 kp. Niagara Falls, N. Y.
- 94 kp. Foxcroft, Me.
- 96 kp. Vandergrift, Pa.
- 98 kp. Eloo, Pa.
- 100 kp. Duquesne, Pa.
- 102 kp. Lee Park, Pa.
- 107 kp. Coal Dale, Pa.

Drągai ir kuopos, kuriem ga-
lima ir paranku, prisidėkite at-
gaivinimui mirusių kuopelių.

Me.
 40 Newburn St.
 10, Nebr.
 evičius 3423 T St.
 tre, Pa.
 Harp.ius Box 177
 , Mass.
 itis 342 Lenox st
 tchburg, Mass.
 oolgauskas BOX 61
 e, Mass.
 evičius Box 206
 l Falls, Me.
 Grušas 46 River St.
 tton, Ill.
 itis 12001 Indiana ave
 Works, Ill.
 19 Weasborn st.
 Chicago, Ill.
 boro, Mass.
 K. Bartis, BOX 143
 City, Pa.
 J. Jančaitis, Box 84
 Ill.
 J. Žvingilas, Box 107
 , Ill.
 J. Yoga, box 71
 nstown, Pa.
 R. Armīnas, Box 7
 hill, Mass.
 g Baronas 179 River at
 gford, Conn.
 A. Žilinskas BOX 92
 d, Ark.
 K. Aogaitis
 eth, N.J.
 anauckas 300 First st.
 r, Colo.
 Vekerotas, 4679 Forest
 nover, Mass.
 evičius National F. Co.
 Kensington, Pa.
 tnavičius Box 73
 ygan, Wis.
 Vosylius 1231 So. 7th str
 n, Pa.
 J. Mažeika box 242
 ectady, N.Y.
 A.J. Gudzin, Box 703
 hicago, Ill.
 maitis, 8513 Houston st
 it, Wis.
 idjurgis, 109 Prospect at
 oit, Mich.
 agžda, 303 Champlain st
 sios kuopos:
 ngeles, Cal.
 se Park, Ill.
 Philadelphia, Pa.
 air, Pa.
 ton City, Ill.
 nville, Ill.
 ra Falls, N. Y.
 oft, Me.
 ergrift, Pa.
 Pa.
 uesne, Pa.
 Park, Pa.
 l Dale, Pa.
 r kuopos, kuriem g
 anku, prisidėkite at
 mirusių kuopelių.

Pajieškojimai.

PAJIEŠKAU Fabijono Matulio, nes turiu labai svarbų reikala, meldžiu kas žinot pranešti, ar jis pats teiksis atsišaukti. Paeina: Kauno rėdybos, Vilksmergės pavieto, Šimonių parapijos, Pielišių sodžiaus; apie 20 metų kaip Amerikoje.

Jonas Višniauskas, 24 Sellinger St. Rochester, N. Y.

PAJIEŠKAU tetos Jedvygos Plesčiūtės; Kauno gubernės, Panevėžio pavieto, Krekenovos valsčiaus, iš namų Skintinės. Girdėjau, kad neseniai pribuvo į Ameriką prie brolio. Ar ji pati, ar kas kitas, meldžiu atsišaukti ant šio antrašo:

K. Krikščionas, P. O. Box 77, Motello, Mass.

PAJIEŠKAU Antano Kazlausko, paeina iš Kauno gubernės, Vilksmergės pavieto, Šimonių parapijos, Gaigolių sodžiaus. Praeitą pavasarį atvažiavo iš Lietuvos, girdėjau, kad gyvena New York.

Taipogi ir Aloyzo Žiangrio, tos pačios rėdybos tik parapijos Skapiškio ir sodžiaus Kerelių; 3 metai atgal gyveno Baltimore, Md., paskiaus girdėjau, kad išvažiavo į Shenandoah, Pa. Kas praneš bus atlyginta, arba patįs teiksis atsišaukti, šiuo antrašu:

P. Bugailiškis, 18 Bristol St. Rochester, N. Y.

LSS. 133--čios kuopos Draugams.

Gerbiamieji draugai! Malonėkite pribūti ant mėnesinio susirinkimo, kuris atsibus 23 d. Spalio, 9-tą val. ryte, Finų svetainėje Norwood, Mass. Taipgi atsiveskite draugus prisirašymui.

Sek. P. J. Babilas.

Atyda Atholės draugams.

Mēs atidarėme žeminius savitarpinio lavinimosi kursus, kaip ve: — darysime diskusijas, lavinsimės deklamuoti ir dainuoti, skaitysime prelekcijas, referatus ir tt., kurie atsibus kas sekmadienį, prasidės visados pusė po 7 vakare.

Todėl lietuviai ir lietuvaitės, kurių dar sąžinė bei protas nėra pražudytas alhogolije ir kurie interesuojatės visuomenišku gyvenimu, tad visi atsilankykite ant Cotlage gatvės, po Nr. 297, kur įgysite dvasišką prasilavinimą, o taipgi linksmi praleisite laiką.

J. D. Taunis.

Pranešimas.

Rocine, Wis., draugams. Šiuomi pranešu, jog 30 d. Spalio (October) Nedėlioj atsibus visuomeniškas susirinkimas su prakalbo mis, ant Main St. 505 Liberty svetainėj. Susirinkimas atsidarys 2-rą val. po pietų.

Draugai, nepamirškite patįs ateiti ir kitus draugus atsiveskit prisirašyti prie kuopos. Draugai rūpinkimės, mums nesirūpinant, niekas kitas nesirūpįs.

Set. Mačūnis.

Teatras.

Kas dar nežino, kad «Dramatiškas Ratelis» LSS. Chicagoje, yra pasišventęs vien tik scenos menui. Pereitame sezone ėkagiečiams buvo proga jį pažinti, tuomet prie jo prisidėjo dar keli įžymesni scenos mylėtojai. Taigi galime tikėtis, kad jis savo užduotį atliks atsakančiai.

Šiame sezone jis atidaro pirmą savo vakarą, 16 d. Spalio, visiems gerai žinomoj salėj «Hull Hause», kampas Polk ir Halsted gatvių. Pardžia 7:30 val. vakare.

Bus lošiama 2 komedijos: — «Aukso Dievaičiai» trijose veikmėse ir «Nesipriešyk» vienoje veikmėje. Komedijos gano užimančios ir nemažai jose humoros; mylintieji juokus, ras ten užtektinai peno. Tikieta kainos.—50, 35, ir 25 centai.

Komitetas.

Pranešimas.

Wilkes-Barre, Pa. LSS. VII Rajono 8-ta konferencija atsibus 30 d. Spalio, svetainėje Juozo Dedincko, 286 Moyallen St.

Vakare bus prakalbos ir deklamacijos. Kalbės svečiai delegatai Marnos svetainėj, 28 Public Square.

Gerbiamosios VII-to rajono kuopos, teiksītės prisijusti į konferenciją savo dalegatus ir suteikti jiems mandatus. Tik draugai spręsdami dalykus užsilaikykite šaltai, kiekvienas išreikšti savo nuomonę, kad noriai apsvarstytime praėjusius, bėgančius ir ateinančių reikalus.

Rajono Org. A. Zekas.

Gerą vietą —

Gali gauti jauni vaikinai ar merginos, kurie geidžia savo gyvenimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio telegrafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo dienos įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pradeda būt vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų. Prie tų darbų pradantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Mēs veikiamė po priežiura Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artesnes žinias rašykite artimiausiam institutui nuo jūs. **National Telegraph Institute**, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Columbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. “RANKPELNIS” stovedamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliški straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesnįleje Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1,50 pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia slųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažįdrėti įdėkite stampą už 2c.

Naujas sceniškas veikalėlis

NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisijusta.

Labai smagu skaityt «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Šitoje knygoje atrasi daugiau juokų nekalp dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, persergėjimų, ne kalp visuose senmergių, gyvenasių ir davatkų lelstuose ir daugiau smagaus pakutenimo, ne kalp per ruggpjūt ant šaldžių vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne menesio, ne dienos, bet tuojau pasiuskie 75c., o apturesi, adresuojant:

J. Naujokas,

120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Apturesjės tą knygą tuojau patogiai atsiesk ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kalp už 75 dol. radęs, daugiau karsėto, negu klebonas nuo davatkos.

Reikalauja Agentų.

Pardavinėjimui labai gražių paveikslėlių, laiškams popierių ir tt. Stainelė užgimimo Kristaus, pavidale altorėlio, pargabenti iš Belgijos, labai tinkanti dovanoms ant Kalėdų parsiusť į Lietuvą giminėm ar pažįstamiem. Parsiduoda 1-nas po 15c ir po 25c, pagál didumą. Norintieji pamatyt tuos puikius altorėlius (stainelę), malonėkite prisiųst pačto markėm 25c, nurodydami savo tikrą ant rašą, užtai prisiųsiu ant prabos visų gatunkų po vieną.

Su gražiais paveikslėliais ir šilkinėmis kvietkoms, ant Kalėdų, išdabjta visokioms žvaigždėm, Jezusuko guli ant šieno ir kitoki, 2 lakštai už 25c.

Laiškams popieros prastesnio gatunko 12 už 25c.

BIBLIJA, teesti visas Šventas raštas, seno ir naujo testamento, lietuviškoj kalboj, lotyniškam raidėm, spaneta Berlyne 1908m. psl. 848 ir 27p, viso 1129 psl. Prekė \$2 00. Agentams duodam didelį nuosimntį nuo visokių tavorų. Adresuokit:

K.J. Intas, P.O.Box 1724

New York, N.Y.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas reteželis su globu, broliškal sveikinancios dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausuoti—25c; daugiaus imantlems nuleidžiamas nuosimntis. Reikalaujami sluskit pinigų krašos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administracija.

| Skaitytojus.

Gerbemieji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

ŽEMAITES RAŠTAI

Antra pataisyta laida, leidžiama prenumeratos keliu.

Jei lietuvis, svetimą duoną bevalgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmones, jos buvį, sielvartus, linksmybes, bet bundancios sąmonės kurstomas, panorėtų atgaivinti kudikystės vaizdelius, pasakyčiau jam: skaityk Žemaites Raštus.

Jei lietuvis, norįs išsitobulinti lietuvių kalboj, klaustų kokiū budu gali tai padaryti, atsakyčiau: skaityk Žem. veikalus.

Jau atėjo visi Žemaitės raštai galutinai prirengti spaudal. Todėl, pasiskubinkit tuoj užsiprenumeruoti, nes kaip išeis iš spaudos, bus daug brangesni. Naudokitės iš progos!

Prenumerata dabar už visus raštus tik \$1.00.

A. Žymontas

318 Broadway, So. Boston, Mass

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO

423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:

Nuo 10 ryto iki 3 P.M.

Nuo 6 iki 8 vakare.

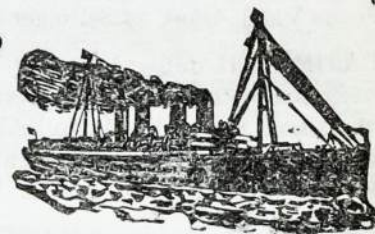
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Draugai SKAITYKIT IR PLATINKIT „Kova“!

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

JAUNI VYRAI

SENI VYRAI

VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsvesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pylnai nauduoti priimnoma gamtos.— **vysl tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igauna ligas ir kodiel jie netur apsvesti budame tame padeime.

Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfilis, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abeln** pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes skystimo, Naktinius nubegimus, Rheumatizma, Organiškas ligas, Pylva, Kepenu, Pustės ir Inkėtu ligas, gali but galiutinau išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuė žinios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava pinigų mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolai: neperskaitisti šitą knyga Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip galeť galiutinau išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAI.** Mēs užmokam ir pašta. Išrašik aiškeie sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk ji šendena.

DR. JOS. LISTER & CO.

L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresnotas jūsu pasiūlytimui dykai siunťos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Stejtas.....

50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.